Mateřská škola Varnsdorf,
Poštovní 1428, příspěvková organizace

BRÁNY DO SVĚTA

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitelka: *Mgr. Radka Malá*
Platnost od: *01. 11. 2026*
Datum: *07. 10. 2026*
Číslo jednací: *9*

OBSAH

1. Identifikační údaje 6
1.1 Údaje o škole 6
1.2 Motivační název 6
Brány do světa 6
1.3 Platnost dokumentu 7
2. Charakteristika školy 8
2.1 Historie a tradice 8
Historie školy 8
Tradice, které formují současnou podobu školy 8
Tradice jako základ současného vzdělávání 8
2.2 Umístění a prostory 9
Lokalita školy 9
Budova Slovíčko 9
Budova Jeřabinka 10
2.3 Kapacita třídy a věkové složení 10
Kapacita školy a rozdělení tříd 10
Specifika tříd a věkové složení 11
2.4 Pedagogický tým 12
Složení pedagogického týmu 12
Spolupráce, klima a profesní růst 12
Odborná podpora a role jednotlivých profesí 13
Podíl provozních zaměstnanců na vzdělávacím procesu 13
2.5 Profesní rozvoj pedagogických pracovníků 13
Týmová spolupráce a vzájemné učení 14
Směřování rozvoje v souladu s vizí školy 14
2.6 Vzdělávací filozofie 15
3. Podmínky vzdělávání 17
3.1 Psychosociální podmínky 17
3.2 Spolupráce s rodinou 17
Adaptace dítěte 18
Předávání informací o pokrocích dítěte 18
Zapojení rodičů do života školy 18
3.3 Organizace vzdělávání 19
Zařazování dětí do tříd a přijímání do mateřské školy 19
Souběžné působení učitelek a organizace dne 20
Povinné předškolní vzdělávání a individuální vzdělávání 20
Podpůrná opatření a jazyková podpora 20
Bezpečnost a ochrana zdraví 21
3.4 Organizace dne 21
3.5 Životospráva 22
Stravování a kultura stolování 22

Hygiena a sebeobsluha ... 23
Pobyt venku a pohyb ... 23
3.6 Věcné podmínky ... 24
4. Charakteristika vzdělávacího programu ... 26
4.1 Zaměření programu ... 26
Vzdělávací záměr školy ... 26
Specifické zaměření školy ... 26
4.2 Projekty a akce ... 26
Projektové učení v naší mateřské škole ... 26
Celoroční projekty a tematické programy ... 27
Pravidelné akce a společné prožitky ... 27
Spolupráce s rodiči a komunitou ... 28
4.3 Klíčové kompetence ... 28
Klíčové kompetence v našem pojetí ... 28
Základní gramotnosti ... 29
4.4 Vzdělávací strategie ... 30
Základní principy vzdělávacích strategií ... 30
Uplatnění strategie v praxi školy ... 30
4.5 Metody a formy práce ... 31
5.2.1 Metody podle Evy Svobodové ... 31
5.2.2 Základní organizační formy vzdělávání ... 32
5.2.3 Uplatňované vzdělávací přístupy ... 32
4.6 Pedagogické diagnostikování ... 33
Průběžné sledování a vyhodnocování pokroků dítěte ... 33
Zásady hodnocení ... 33
Diagnostické portfolio dítěte ... 34
Záznamové archy a diagnostické nástroje ... 34
Postup práce s portfoliem krok za krokem ... 35
Metody pedagogického diagnostikování ... 35
Sebehodnocení dítěte ... 35
Využití získaných informací při plánování ... 36
Diagnostika školní zralosti ... 36
Spolupráce s rodiči ... 36
4.7 Individualizace vzdělávání ... 37
Podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ... 37
Děti nadané jako součást individualizace ... 38
4.8 Návaznost předškolního a základního vzdělávání ... 39
Podpora přechodu dítěte do základní školy ... 39
Spolupráce se základní školou ... 39
Informování rodičů o připravenosti dítěte ... 40
Očekávaná připravenost dítěte na vstup do školy ... 40
5. Vzdělávací obsah ... 42

5.1 Práce s integrovanými bloky ve třídě 42
Zjišťování zájmů, potřeb a podnětů dětí 42
Tvorba třídního tématu z obecného integrovaného bloku 42
Plánování, dokumentace a průběžná reflexe 42
5.2 Uspořádání vzdělávacího obsahu 43
Základní uspořádání 43
Práce s tématy ve třídě 43
Integrované bloky školy 43
5.3 Branou do světa lidí 44
Charakteristika bloku 44
Navrhovaná témata 44
Dítě a jeho tělo 44
Dítě a jeho psychika 45
Dítě, ten druhý a společnost 45
Dítě a svět 45
5.4 Branou do světa zvířat 45
Charakteristika bloku 45
Navrhovaná témata 46
Dítě a jeho tělo 46
Dítě a jeho psychika 46
Dítě, ten druhý a společnost 46
Dítě a svět 46
5.5 Branou do světa objevitelů 47
Charakteristika bloku 47
Navrhovaná témata 47
Dítě a jeho tělo 47
Dítě a jeho psychika 47
Dítě, ten druhý a společnost 48
Dítě a svět 48
5.6 Branou do světa rostlin 48
Dítě a jeho tělo 49
Dítě a jeho psychika 49
Dítě, ten druhý a společnost 49
Dítě a svět 49
5.7 Branou do světa fantazie 49
Charakteristika bloku 49
Navrhovaná témata 50
Dítě a jeho tělo 50
Dítě a jeho psychika 50
Dítě, ten druhý a společnost 50
Dítě a svět 50
6. Plán autoevaluace 51

6.1 Cíle autoevaluace 51
6.2 Oblasti autoevaluace 51
6.3 Kritéria autoevaluace 51
Vyhodnocování naplňování cílů školy 51
Hodnocení vzdělávacího obsahu a výsledků 52
6.4 Metody a nástroje 52
Metody sběru dat 52
Sebehodnocení a externí opora 53
Vazba na oblasti a cíle autoevaluace 53
6.5 Harmonogram a odpovědnosti 53

1. Identifikační údaje

1.1 Údaje o škole

Název školy:	Mateřská škola Varnsdorf, Poštovní 1428, příspěvková organizace
Sídlo:	Poštovní 1428, 40747 Varnsdorf
ICO:	72742330
Telefon:	+420725117791 ředitelka; +420721029490 - MŠ Poštovní; +420727925083 - zástupkyně MŠ Seifertova; +420702207199 - hospodářka
E-mail:	3msvdf@seznam.cz
Web:	https://msvarnsdorf.cz
Ředitel/ka:	Mgr. Radka Malá
Zřizovatel:	Město Varnsdorf

1.2 Motivační název

Brány do světa

Školní vzdělávací program *naší mateřské školy vychází z představy dítěte uprostřed velkého světa, který jsme rozdělili na pomyslné menší světy, do nichž děti prochází branou = učením. Ty se vzájemně prolínají, doplňují a ovlivňují. Každý ze světů přináší jiné zkušenosti, podněty a příležitosti k učení, přičemž společně vytvářejí ucelený a srozumitelný celek.*

- ***Branou do světa lidí*** *děti poznávají mezilidské vztahy, profesní i kulturní prostředí, tradice a každodenní život.*
- ***Branou do světa zvířat*** *objevují živou přírodu, učí se vnímat rozmanitost živočišné říše a rozvíjejí ohleduplný vztah k živým bytostem.*
- ***Branou do světa objevitelů*** *se vydávají k experimentům, pokusům a badatelskému poznávání světa.*
- ***Branou do světa rostlin*** *poznávají přírodní cykly, proměny ročních období, význam rostlin i péči o životní prostředí.*
- ***Branou do světa fantazie*** *rozvíjejí tvořivost, představivost, řeč, dramatické vyjadřování i schopnost přenášet vlastní prožitky do hry a tvoření.*

V průběhu školního roku s dětmi těmito světy procházíme průběžně a v různých souvislostech tak, aby si mohly vytvářet ***smysluplné poznatky****, osvojovat si dovednosti důležité pro další vzdělávání a současně rozvíjet* ***samostatnost, komunikaci, spolupráci i citlivý vztah k sobě, druhým a okolnímu světu****.*

Naším záměrem je, aby si každé dítě mohlo v bezpečném a podnětném prostředí vytvářet vlastní zkušenost, objevovat své možnosti a prožívat radost z učení.

1.3 Platnost dokumentu

Tento ŠVP PV je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP PV 2025).

Platnost od: *1. 11. 2026*

Schváleno pedagogickou radou dne:

Číslo jednací: *9/2026*

2. Charakteristika školy

2.1 Historie a tradice

Historie školy

*Mateřská škola Varnsdorf, Poštovní 1428, s neoficiálním názvem **Slovíčko**, navazuje na dlouhou tradici předškolního vzdělávání ve městě. Na současné adrese byla otevřena **5. prosince 1951** jako třetí mateřská škola ve Varnsdorfu a od té doby je pevnou součástí místního školského prostředí. Její historie je však ještě starší, protože škola dříve působila na Masarykově třídě č. p. 2093, odkud se postupně vyvinula do dnešní podoby.*

*Významným milníkem bylo také usazení školy do historické novobarokní vily z 19. století, která dříve sloužila jako sídlo rodiny textilního továrníka Gustava Liebische. Od roku 1981 se zde rozvíjí péče o děti s vadami řeči, a tím se položily základy současného zaměření školy na **komplexní logopedickou intervenci**.*

*Od **1. ledna 2026** je součástí školy také mateřská škola v Seifertově ulici, která nese neoficiální název **Jeřabinka**. Tím se historie školy rozšířila o další pracoviště a přinesla možnost propojit zkušenosti, tradice i odborné zázemí obou budov do jednoho funkčního celku.*

Tradice, které formují současnou podobu školy

*Na tradici školy navazuje každodenní důraz na **otevřenou komunikaci**, partnerský vztah s rodiči a citlivý přístup k dětem. Rodiče jsou do života školy přirozeně zapojováni a škola je vnímá jako partnery, kteří mohou vstupovat do dění, sdílet zkušenosti a podílet se na společných aktivitách.*

- *tradiční **vánoční setkávání** s rodiči a dětmi,*
- *společné **rukodělné tvoření**,*
- ***úklidy a zvelebování zahrad** obou pracovišť,*
- *pravidelné **zahradní poznávací a zábavné aktivity** pro děti i rodiče,*
- *každoroční doplňování programu o **nové společné akce**, například oslavu svátku sv. Martina nebo Přehlídku jednohubek.*

Tyto tradice nejsou chápány jako formální doplněk programu, ale jako přirozená součást života školy, která posiluje vztahy mezi dětmi, rodiči a pedagogy. Právě díky nim se škola dlouhodobě profiluje jako malé, lidské a tvořivé prostředí, kde je důležitý vzájemný respekt a důvěra.

Tradice jako základ současného vzdělávání

Historie školy se promítá i do jejího současného vzdělávacího stylu. Dlouhodobá zkušenost s prací s dětmi s narušenou komunikační schopností vedla k vytvoření prostředí, v němž je řeč, porozumění a vzájemné naslouchání přirozenou součástí každého dne. Tradice školy tak podporuje nejen odbornou práci v oblasti logopedie, ale i laskavou komunikaci, samostatnost a zdravé vztahy mezi dětmi.

*Součástí této kontinuity je také **cílená příprava předškoláků**, která se ve Slovíčku i Jeřabince opírá o pravidelná společná setkání a o symbolické průvodce dětské přípravy do školy. Ve Slovíčku děti provází plyšový **výr Bubo**, v Jeřabince pak **opice Skořice**. Oba prvky navazují na tradici hravého, prožitkového a srozumitelného učení.*

Tradice školy se tedy neprojevují pouze v připomínání minulosti, ale především v každodenním způsobu práce. Navazují na historii, posilují sounáležitost komunity a vytvářejí stabilní rámec pro současné vzdělávání, které je otevřené, respektující a založené na skutečném zájmu o každé dítě i jeho rodinu.

2.2 Umístění a prostory

Lokalita školy

*Mateřská škola Varnsdorf působí ve dvou samostatných budovách ve městě Varnsdorf, na ulicích **Poštovní** a **Seifertova**. Obě pracoviště jsou umístěna v klidné části města s dobrou dostupností pro rodiny z okolí a zároveň v přirozené blízkosti běžného městského života, který děti mohou bezpečně poznávat při vycházkách a pobytu venku. Škola je otevřená rodinám i dětem s různými potřebami a její umístění umožňuje každodenní propojení vzdělávání s reálným prostředím, které děti obklopuje.*

*Pro vzdělávání je významná také **blízkost přírody** a možnost pravidelného pobytu venku. Obě budovy mají rozsáhlé školní zahrady se vzrostlými stromy, které poskytují dostatek prostoru pro pohyb, hru, pozorování přírodních jevů i klidnější činnosti. Zahrady přirozeně podporují tematické učení, například při objevování rostlin, zvířat nebo při jednoduchých badatelských činnostech.*

- ***Poštovní – „Slovíčko"**: historická budova v širším centru města, s dlouhou tradicí předškolního vzdělávání.*
- ***Seifertova – „Jeřabinka"**: moderní budova přímo projektovaná pro potřeby mateřské školy.*
- *Obě pracoviště mají **dobrou dopravní dostupnost** pro zákonné zástupce i návaznost na život ve městě.*

Budova Slovíčko

*Pracoviště **Slovíčko** sídlí v **novobarokní vile z 19. století**, která škole dodává komorní, bezpečný a přívětivý ráz. Historický charakter budovy vytváří podnětné prostředí s osobitou atmosférou, v němž se děti přirozeně učí v menším a klidném kolektivu. Prostorové uspořádání podporuje blízký kontakt mezi dětmi a pedagogy a umožňuje citlivou práci s řečí, vztahy i emocemi.*

*V budově jsou dvě věkově smíšené třídy, které využívají vnitřní prostory pro hru, řízené činnosti, odpočinek i individuální práci. Významným specifikem je **logopedická třída**, která je prostorově i organizačně uzpůsobena cílené podpoře dětí s narušenou komunikační schopností. Díky tomu mohou být běžné denní situace využívány k přirozenému rozvoji řeči, porozumění a komunikace.*

- *historická budova s rodinnou atmosférou,*
- *menší a přehledné vnitřní prostory,*
- *zázemí pro logopedickou práci a individuální podporu,*
- *rozlehlá zahrada se vzrostlými stromy a členitým terénem.*

Budova Jeřabinka

*Pracoviště **Jeřabinka** je moderní, takřka **bezbariérová** a od počátku navržená jako mateřská škola. Přízemní objekt s velkými okny a vzdušnými třídami vytváří světlé, přehledné a bezpečné prostředí, které dobře vyhovuje dětem různého věku i dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Bezbariérové řešení usnadňuje pohyb dětem s omezenou mobilitou a zároveň podporuje přirozenou samostatnost všech dětí.*

Ve škole jsou dvě věkově smíšené třídy, které umožňují soužití mladších a starších dětí, vzájemné učení nápodobou i kooperaci v běžných činnostech. Prostorové uspořádání tříd i přímý vstup na školní zahradu podporují aktivní pohyb, tvořivost a pobyt venku, který je v každodenním režimu školy významný. Zahrada s moderními hracími prvky rozšiřuje možnosti spontánní hry i cílených pohybových aktivit.

- *moderní přízemní a téměř bezbariérový objekt,*
- *velká okna a dostatek denního světla,*
- *vzdušné třídy vhodné pro skupinovou i individuální práci,*
- *školní zahrada s herními prvky a prostorem pro pohyb i pozorování přírody.*

Díky rozdílné architektuře obou budov má každé pracoviště své specifické kvality, přesto obě společně vytvářejí jednotné a podnětné zázemí pro vzdělávání dětí v mateřské škole.

2.3 Kapacita třídy a věkové složení

Kapacita školy a rozdělení tříd

***Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole je 87.** Vzdělávání je organizováno ve **čtyřech věkově smíšených třídách** ve dvou pracovištích, přičemž skladba tříd zohledňuje věk dětí, jejich individuální potřeby i specifické zaměření jednotlivých tříd. Takové uspořádání podporuje přirozené sociální učení, vzájemnou pomoc mezi dětmi a plynulejší adaptaci nejmladších dětí.*

Název třídy	Věkové rozpětí	Počet dětí	Charakteristika
Povídálci	3–6 let	25	Věkově smíšená třída s důrazem na rozvoj komunikace, řeči a přirozeného učení v každodenních situacích.
Breptálci	4–6 let	12	Speciální logopedická věkově smíšená třída s komornějším prostředím

			a cílenou podporou dětí s narušenou komunikační schopností.
Berušky	*2–7 let*	*14*	*Věkově smíšená třída s otevřeností pro děti s různými vzdělávacími potřebami, včetně dětí s narušenou komunikační schopností.*
Včelky	*2–7 let*	*16*	*Věkově smíšená třída s otevřeností pro děti s různými vzdělávacími potřebami, včetně dětí s narušenou komunikační schopností.*

Specifika tříd a věkové složení

*Ve všech třídách převažuje **věkově heterogenní uspořádání**, které škole umožňuje cíleně pracovat s rozdílnou mírou zralosti, zkušeností i potřeb dětí. V budově **Slovíčko** jsou třídy Povídálci a Breptálci, přičemž předškolní děti jsou zařazeny v obou třídách a jejich příprava na vstup do základní školy je jednou za týden podporována společným setkáváním nad úkoly a hrami usnadňujícími vstup do základní školy. V budově **Jeřabinka** pracují třídy Berušky a Včelky, kde se obdobně uplatňuje cílená příprava předškoláků prostřednictvím.*

- ***Smíšené složení tříd** podporuje vzájemné učení, ohleduplnost a přirozené přebírání rolí mezi mladšími a staršími dětmi.*
- ***Menší počet dětí v některých třídách** umožňuje citlivější individuální přístup, zejména u dětí s odlišným tempem vývoje nebo se speciálními vzdělávacími potřebami.*
- ***Logopedická třída ve Slovíčku** vytváří prostor pro cílenou práci s řečí a komunikací, což je v souladu s dlouhodobým zaměřením školy.*
- ***Věkové rozpětí 2–7 let v Jeřabince** umožňuje přijímat děti v širokém věkovém spektru a pružně reagovat na jejich aktuální potřeby.*

*Složení tříd je nastavováno tak, aby škola mohla naplňovat svůj záměr poskytovat **individualizované, laskavé a partnerské vzdělávání**. V běžných třídách je podle aktuálních potřeb zpravidla přítomna také asistentka pedagoga, což podporuje děti s přiznanými podpůrnými opatřeními i děti, které potřebují větší míru doprovázení v průběhu dne. V případě logopedické třídy je zajištěna stálá asistentka, která napomáhá systematické práci s dětmi a plynulému průběhu vzdělávání.*

Věkově smíšené uspořádání tříd je pro naši mateřskou školu přirozené a funkční. Umožňuje dětem učit se v prostředí, kde se prolíná hra, komunikace, spolupráce i respekt k odlišnostem, a kde je možné pružně reagovat na aktuální složení skupiny i potřeby jednotlivých dětí.

2.4 Pedagogický tým

Složení pedagogického týmu

*Pedagogický tým mateřské školy tvoří **ředitelka, dvě zástupkyně pro jednotlivá pracoviště, dalších pět učitelek** a **vlastní logopedka**. V budově **Slovíčko** působí ředitelka a tři učitelky, v budově **Jeřabinka** pracují tři učitelky a zástupkyně pro pracoviště. Součástí týmu je také **stálá asistentka v logopedické třídě** a podle aktuálního složení tříd zpravidla i **asistentky pedagoga v běžných třídách**, které podporují děti s přiznanými podpůrnými opatřeními i další děti v běžném chodu třídy.*

*Tým je záměrně sestaven tak, aby umožňoval **dvouhodinový překryv učitelek**, společné plánování, průběžné vyhodnocování práce a pružnou reakci na aktuální potřeby dětí. Provoz školy je zajištěn od **6:00 do 16:00** v obou budovách, což klade důraz na dobrou organizaci, vzájemnou zastupitelnost a jasně sdílené postupy.*

Spolupráce, klima a profesní růst

*Vedení školy vytváří podmínky pro **partnerskou spolupráci, otevřenou komunikaci a respektující klima**, které je patrné v každodenním kontaktu s dětmi, rodiči i kolegy. Pedagogové pracují jako jeden tým napříč oběma pracovišti, sdílejí zkušenosti z běžných tříd i z logopedické praxe a společně hledají postupy, které odpovídají aktuálním potřebám dětí. Typickým znakem školy je přirozená a věcná komunikace s rodiči, kteří mohou do školy vstupovat a po dohodě s pedagogy být součástí dění, což podporuje důvěru a společný postup při vzdělávání dítěte.*

- ***ředitelka** koordinuje pedagogické působení, rozvoj školy i spolupráci mezi pracovišti,*
- ***zástupkyně jednotlivých budov** zajišťují každodenní návaznost organizace a metodické vedení na pracovišti,*
- ***učitelky** plánují, realizují a vyhodnocují vzdělávání ve třídách,*
- ***logopedka** poskytuje odbornou podporu dětem s narušenou komunikační schopností i pedagogům,*
- ***asistentky pedagoga** pomáhají s individualizací a s vytvářením bezpečného prostředí pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.*

*Pedagogové se pravidelně věnují **sebereflexi**, vzájemné zpětné vazbě a profesnímu rozvoji. Vycházejí z pedagogického diagnostikování, záznamů o pokrocích dětí i z průběžných hospitací a výsledky využívají při plánování další práce. Škola tím naplňuje principy formativního hodnocení, které je v jejím prostředí přirozené zejména při společném hledání dalšího kroku dítěte,*

*například při logopedické podpoře, při přípravě předškoláků s maskoty **Bubem** a **Skořicí** nebo při kooperativních činnostech v integrovaných blocích .*

Odborná podpora a role jednotlivých profesí

*Významnou oporou týmu je **vlastní logopedka**, která se systematicky podílí na podpoře dětí s řečovými obtížemi, provádí šetření, navrhuje postupy nápravy a spolupracuje s učitelkami i asistentkami. V logopedické třídě působí **stálá asistentka**, což umožňuje cílenou a stabilní podporu dětí při rozvoji komunikace, pozornosti i pracovních návyků. V běžných třídách se asistentky pedagoga zapojují podle aktuální skladby dětí a pomáhají vytvářet prostředí, v němž může učitelka respektovat individuální tempo, nabídnout volbu činnosti a současně udržet plynulý chod třídy.*

*Spolupráce mezi odbornými rolemi je založena na tom, že každý člen týmu má jasně vymezenou odpovědnost, zároveň však pracuje ve vzájemné součinnosti. Učitelky koordinují své působení s asistentkami tak, aby bylo možné dětem poskytovat přiměřenou míru podpory bez zbytečného zásahu do jejich samostatnosti. Tým tak společně vytváří prostředí, v němž je **respekt k dítěti, jeho tempu a potřebám** přirozenou součástí každodenní práce.*

- *pedagogové využívají **prožitkové, situační a kooperativní učení** v běžných denních situacích,*
- *společně připravují a vyhodnocují třídní plánování podle aktuálních potřeb dětí,*
- *podporují děti v **sebehodnocení** a v jednoduchém vyjadřování vlastního názoru,*
- *při práci s dětmi s odlišným mateřským jazykem, s narušenou komunikační schopností i s dalšími potřebami využívají odborné zázemí školy a spolupráci s dalšími odborníky.*

Podíl provozních zaměstnanců na vzdělávacím procesu

*Na příznivém klimatu školy se podílejí také **provozní zaměstnanci.** V každé budově pracuje jedna kuchařka a jedna školnice. O chod hodpodaření se stará hospodářka. Svým každodenním působením přispívají k bezpečnému, upravenému a podnětnému prostředí. Jejich práce podporuje plynulý chod tříd, hygienu, pořádek a celkovou pohodu dětí i pedagogů, a tím nepřímo vytváří podmínky pro kvalitní vzdělávání. I díky jejich spolupráci může pedagogický tým udržovat prostředí školy jako **otevřené, laskavé a stabilní**, v němž se děti i dospělí cítí přijatí a respektovaní.*

2.5 Profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků naší mateřské školy pomáhá cíleně rozvíjet odborné, komunikační i osobnostní kvality celého týmu. V návaznosti na naši vizi školy profesní růst chápeme jako součást každodenní pedagogické práce, nikoli jako jednorázovou aktivitu.

*Každý pedagog má zpracované **profesní portfolio**, ve kterém průběžně zachycuje své vzdělávací cíle, sebereflexi, příklady dobré praxe i podněty pro další rozvoj. Portfolio slouží jako opora pro osobní profesní posun i jako podklad pro rozhovory o kvalitě pedagogické práce. Sebereflexe je*

*doplňována **vzájemnou zpětnou vazbou, hospitacemi a rozborem náslechů**, které podporují otevřenou komunikaci, sdílení a kulturu důvěry v týmu.*

Týmová spolupráce a vzájemné učení

*Významnou součástí profesního rozvoje je **mentoring** mezi zkušenějšími a začínajícími kolegyněmi, stejně jako pravidelné **náslechy u kolegyň** v obou budovách školy. Tyto formy spolupráce umožňují sdílet účinné postupy při práci s dětmi zejména pak s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, při formativním hodnocení, při plánování integrovaných bloků i při vedení kooperativních činností ve věkově smíšených třídách. Tým se setkává na společných poradách, kde vyhodnocuje průběh vzdělávání, domlouvá další postup a propojuje zkušenosti ze Slovíčka i Jeřabinky.*

Pro nově začínající učitelky má škola vypracovaný Plán adaptace začínajících učitelů.

- ***mentoring a uvádění začínajících pedagogů** do specifik práce školy,*
- ***hospitace a náslechy** s následnou odbornou reflexí,*
- ***týmové schůzky** zaměřené na společné plánování a vyhodnocování pedagogické práce,*
- ***sdílení zkušeností** mezi oběma pracovišti včetně předávání osvědčených postupů z logopedické a běžné třídy,*
- ***samostudium a odborná literatura** jako přirozená součást profesního růstu.*

*Rozvoj pedagogů plánujeme **na základě analýzy uplynulého školního roku** a potřeb jednotlivých pracovníků, aby vzdělávání odpovídalo skutečným podmínkám školy i aktuálním výzvám ve třídách. Tato skutečnost se promítá například do cíleného posilování dovedností v oblasti logopedické prevence, individualizace podpory a využívání formativního hodnocení. Využíváme také odbornou literaturu a sdílené materiály, které pomáhají sjednocovat přístup napříč týmem.*

Směřování rozvoje v souladu s vizí školy

*Za silnou stránku našeho týmu považujeme **odbornou spolupráci napříč profesemi**, citlivý vztah k dětem a schopnost vytvářet bezpečné a podnětné prostředí, v němž má své místo řeč, pohyb, tvořivost i přirozené učení. Velkou oporou je přítomnost vlastní logopedky i zkušenost s prací v heterogenních třídách, kde se daří propojit individuální podporu s kooperativním učením. Pedagogové jsou vedeni k tomu, aby dokázali své postupy pojmenovat, sdílet a rozvíjet v souladu s potřebami konkrétních dětí.*

*Do dalšího období směřujeme především k dalšímu prohlubování **společného pedagogického jazyka**, k ještě přesnějšímu plánování podpory dětí podle jejich individuálních potřeb a k rozvíjení kultury vzájemného učení. Chceme posilovat jistotu pedagogů v oblasti práce s dětmi s různou mírou podpory, včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, a současně rozvíjet schopnost týmově vyhodnocovat dopad pedagogických postupů na pokroky dětí. Profesní rozvoj tak vnímáme jako cestu k naplňování naší dlouhodobé vize: být školou odbornou, lidskou, otevřenou a opřenou o kvalitní vztahy.*

2.6 Vzdělávací filozofie

Filozofií naší školy je zachovat dětem jejich dětství a zároveň posilovat jejich přirozenou potřebu „životní perspektivy a otevřené budoucnosti". Vedeme je k přirozeným lidským hodnotám, k úctě k životu, k radosti z maličkostí. Pomáháme jim objevovat krásy života na zemi, učíme je žít mezi lidmi v souladu s přírodou. Snažíme se doplňovat rodinnou výchovu tak, aby se naplnil citát českého spisovatele Jiřího Muchy: „Dětství je sen, který byl kdysi skutečností."
Hlavní zaměření mateřské školy vychází z rámcových cílů předškolního vzdělávání, které v obecné rovině znamenají rozvíjení každého dítěte po stránce fyzické, psychické a sociální. Komplexní péči o děti směřujeme k:

- *Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání*
- *Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost*
- *Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí*

(Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, str. 10)

Dále poskytujeme kvalitní logopedickou péči o děti s narušenou komunikační schopností. Velký důraz klademe na rozvíjení pohybových dovedností a posilujeme ekologické postoje svěřených dětí. Každoročně školní vzdělávací program rozšiřujeme o celoroční projekt zaměřený na dovednosti potřebné nejen pro vstup do základní školy, ale i do dalšího života.Dlouhodobá tradice péče o děti s vadami řeči a prostorové možnosti zahrady předurčují celkové zaměření této školy na komplexní logopedickou intervenci, podporu pohybové aktivity dětí a prohlubování přirozeného dětského zájmu o přírodu.
Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. To znamená, že ve vztazích dospělí - děti podporujeme vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost a zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc či podporu. Dospělí se chovají důvěryhodně, stabilně a pro dítě předvídatelně.
Respektujeme individuální potřeby dětí a vhodně na ně reagujeme tak, aby se dítě v MŠ cítilo vítáno a zároveň došlo k co nejlepšímu rozvoji jeho přirozených fyziologických a rozumových schopností bez zbytečného přetěžování a neurotizování. Děti předškolního věku procházejí senzitivním obdobím prudkého rozvoje sociálních dovedností, čím je schopnost poprosit, pozdravit, poděkovat, požádat o pomoc a omluvit se, které cíleně podporujeme a kultivujeme.
Uplatňujeme rovnocenné postavení všech dětí a to především uplatňováním jasných a srozumitelných pravidel, které mají děti možnost spoluvytvářet. Podporujeme osobní samostatnost a zodpovědnost dětí za svá rozhodnutí. Ponecháváme jim dostatek volnosti a osobní svobody, které jsou vyváženy nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád a naplňování poslání mateřské školy.
Pedagogický proces je koncipován jako pestrá nabídka aktivit odpovídající mentalitě předškolních dětí a potřebám jejich života, která počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním

dítěte tak, aby se zvyšovaly jejich schopnosti potřebné pro vstup do základní školy (např. zdolávání překážek v učení, spolupráce s vrstevníky, touha po objevování světa apod.) a zároveň zažívaly radost, úspěch a sebeuspokojení ze svých vlastních pokroků.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. To znamená, že ve vztazích dospělí - děti podporujeme vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost a zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc či podporu. Dospělí se chovají důvěryhodně, stabilně a pro dítě předvídatelně.

Respektujeme individuální potřeby dětí a vhodně na ně reagujeme tak, aby se dítě v MŠ cítilo vítáno a zároveň došlo k co nejlepšímu rozvoji jeho přirozených fyziologických a rozumových schopností bez zbytečného přetěžování a neurotizování. Děti předškolního věku procházejí senzitivním obdobím prudkého rozvoje sociálních dovedností, čím je schopnost poprosit, pozdravit, poděkovat, požádat o pomoc a omluvit se, které cíleně podporujeme a kultivujeme.

Zvláštní péče je věnována nově příchozím dětem, které postupně nenásilnou formou podle jejich individuálního nastavení seznamujeme s řádem a pravidly vzájemného soužití. Rodiče mají právo se rozhodnout, kterou z variant adaptace jim bude vyhovovat.

* *Nástup dítěte hned od prvního dne po celý den*
* *První dny odchod dítěte po obědě*
* *První dny odchod dítěte po dopolední svačině*

Uplatňujeme rovnocenné postavení všech dětí a to především uplatňováním jasných a srozumitelných pravidel, které mají děti možnost spoluvytvářet. Podporujeme osobní samostatnost a zodpovědnost dětí za svá rozhodnutí. Ponecháváme jim dostatek volnosti a osobní svobody, které jsou vyváženy nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád a naplňování poslání mateřské školy.

Pedagogický proces je koncipován jako pestrá nabídka aktivit odpovídající mentalitě předškolních dětí a potřebám jejich života, která počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte tak, aby se zvyšovaly jejich schopnosti potřebné pro vstup do základní školy (např. zdolávání překážek v učení, spolupráce s vrstevníky, touha po objevování světa apod.) a zároveň zažívaly radost, úspěch a sebeuspokojení ze svých vlastních pokroků.

3.2 Spolupráce s rodinou

V rámci spolupráce s rodinou se snažíme o co největší souznění rodiny a školy, takže v rámci možností vycházíme rodinám vstříc při řešení jejich potřeb i nenadálých obtíží.

*Základem našeho přístupu je **partnerská komunikace**, vzájemný respekt a důvěra. Ke každé rodině přistupujeme s porozuměním, ohleduplností a diskrétností. Chráníme soukromí rodiny a zacházíme citlivě se všemi informacemi, které nám byly svěřeny.*

- *denně předáváme informace při příchodu a odchodu dítěte,*
- *využíváme nástěnky, třídní informace a e-mailovou komunikaci,*

- *rodiče informujeme o dění ve třídách, plánovaných akcích i aktuálních potřebách školy,*
- *komunikace je vždy vedena laskavě, věcně a bez hodnocení či srovnávání dětí.*

Rodiče mají právo na získání potřebných informací od všech zaměstnanců kompetentních pro tuto činnost.

Vedení školy se usilovně snaží o vytvoření ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor.

Adaptace dítěte

Velkou pozornost věnujeme vstupu dítěte do mateřské školy. Ve spolupráci s rodinou vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Před nástupem dítěte nabízíme rodičům možnost seznámení s prostředím školy, třídou, pedagogy i organizací dne.

- *po dohodě s rodiči volíme individuální režim nástupu a délku pobytu dítěte,*
- *respektujeme tempo dítěte i rodiny,*
- *cílem adaptace je pocit bezpečí, jistoty a důvěry.*

Informace o dítěti a jeho rodinném zázemí zjišťujeme citlivě, zejména prostřednictvím rozhovorů s rodiči, při každodenním kontaktu a podle potřeby také při individuálních konzultacích. Získané poznatky využíváme výhradně pro podporu dítěte a jeho další rozvoj.

Předávání informací o pokrocích dítěte

Máme propracovaný systém předávání informací o pokrocích dítěte. Na začátku školního roku rodiče obdrží seznam dovedností, které by jejich dítě mělo v daný školní rok zvládnout. Každá věková skupina má zpracovaný svůj seznam. Tento seznam je určitou motivací i kontrolou prospívání dítěte samotnou rodinou.

V pololetí probíhají tzv. diády, kdy se sejdou rodiče, třídní pedagogové, u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i logopedka, nad diagnostickým portfóliem dítěte.

- *individuální konzultace s rodiči probíhají zpravidla v odpoledních hodinách podle poteby rodiny či školy,*
- *součástí konzultací je sdílení portfolia dítěte a jeho pokroků,*
- *rodina má právo si portfólio prohlédnout v průběhu celého roku, po dohodě s učitelku i vzít na krátký čas domů, kde mohou doplnit sekci AKCE vložením např. lístků do kina, nalepením fotky z výletu apod.*
- *společně hledáme další vhodné postupy podpory rozvoje dítěte.*

Zapojení rodičů do života školy

Rodiče vnímáme jako partnery, nikoli jako návštěvníky za dveřmi. Nabízíme jim možnost aktivně se podílet na dění v mateřské škole a účastnit se různých programů, společných akcí i tvořivých setkání.

- *pořádáme společné akce pro děti a rodiče, například vánoční setkávání, rukodělné tvoření nebo oslavy svátku sv. Martina,*

- *umožňujeme rodičům zapojit se do workshopů a dílen,*
- *využíváme dotazníky ke zjišťování názorů a podnětů rodičů,*
- *podporujeme účast rodičů na životě školy podle jejich možností a zájmu,*
- *v případě zájmu mohou rodiče, prarodiče či další blízcí představit své povolání, zájmovou činnost či odbornou zkušenost.*

Nebráníme se příjmu zahradních přebytků od rodin, které využívá školní kuchyně.
Rodiče vypomáhají i při údržbě zahrady či opravách hraček a vybavení školy.
Spolupráce s rodinou je pro nás důležitou součástí individualizace vzdělávání. Vycházíme z přesvědčení, že dítě se nejlépe rozvíjí tehdy, když škola a rodina postupují v souladu, vzájemně se respektují a společně hledají cesty, jak dítě podpořit v jeho potřebách, možnostech i zájmech.

3.3 Organizace vzdělávání

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby i na potřeby celého výchovně – vzdělávacího procesu. O změnách vyžadující spolupráci rodiny jsou zákonní zástupci včas informováni prostřednictvím nástěnky u vchodu do prostoru tříd a na facebookové stránce školy. Na facebooku se jedná o uzavřenou skupinu určenou pouze pro rodiče a další příslušníky rodin dětí z MŠ: Každoročně se tento seznam členů aktualizuje.

Zařazování dětí do tříd a přijímání do mateřské školy

Děti jsou do tříd zařazovány s ohledem na jejich věk, individuální potřeby, sourozenecké vazby a v rámci možností také podle vzájemných vztahů a zájmů, aby bylo podporováno bezpečné, přirozené a podnětné prostředí pro jejich vzdělávání. Při přijímání dětí vycházíme z kapacitních možností školy a z kritérií stanovených ve školním řádu; přednostně jsou přijímány děti s místem trvalého pobytu ve spádovém obvodu školy, přičemž se jejich pořadí řídí věkem od nejstaršího k nejmladšímu. Vždy v souladu s platnými právními předpisy a zásadou rovného přístupu.

- *Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity a preventivní logopedické hrátky. Dětem v logopedické třídě poskytujeme individuální logopedickou péči minimálně 2x v týdnu.*
- *Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které MŠ organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.*
- *Podněcujeme děti k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem, apod.*
- *Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Rovněž respektujeme osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost se uchýlit do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně, apod.*

Nepřekračujeme stanovené počty dětí ve třídě, spojování obou tříd je maximálně omezeno pouze v důsledku velmi nízkého počtu dětí nebo při celoškolních akcích nejrůznějšího charakteru.

- *Vzdělávací nabídku plánujeme tak, aby vycházela z aktuální situace, zájmu dětí a z principů prožitkového, situačního a kooperativního učení. Děti se podílejí na plánování témat i na volbě činností, čímž je podporována jejich samostatnost, odpovědnost a aktivní účast na vzdělávání.*
- *Vedeme děti k sebehodnocení svých aktivit, formativnímu hodnocení svých pokroků, vyzdvihování silných stránek i pojmenování toho, co jim nejde.*
- *S předškoláky sestavujeme individuální plán, který obsahuje společnou domluvu o dovednosti, kterou si chce dítě osvojit. Po přiměřené době plnění závazku dítě s pedagogem zhodnotí.*

Souběžné působení učitelek a organizace dne

*Souběžné působení dvou učitelek ve třídě je zajištěno minimálně v rozsahu **2 hodiny denně**, a to zejména v době řízených a nepřímo řízených činností, při organizaci stravování, při individuální práci s dětmi, při logopedické péči, při diagnostických činnostech a při zajištění bezpečnosti dětí v náročnějších organizačních situacích. Překrývání pedagogů využíváme účelně tak, aby podporovalo individualizaci vzdělávání, práci v menších skupinách a plynulý průběh dne.*

V rámci denního režimu je respektována potřeba odpočinku po obědě. Dětem je po jídle vždy umožněn klidový režim, relaxace nebo odpočinek podle jejich individuálních potřeb, přičemž děti s nižší potřebou spánku mají po nezbytné době nabídnuty klidové, tiché a přiměřené činnosti.

Povinné předškolní vzdělávání a individuální vzdělávání

*Povinné předškolní vzdělávání zajišťujeme v rozsahu **4 hodin denně**, a to v době stanovené školním řádem. Docházka dětí je průběžně evidována v třídní dokumentaci a zákonní zástupci jsou povinni omlouvat nepřítomnost dítěte v souladu s pravidly školy. U dětí plnících povinné předškolní vzdělávání sledujeme pravidelnost docházky a v případě potřeby s rodinou hledáme vhodná podpůrná opatření k jejímu zajištění.*

Individuální vzdělávání podle § 34b školského zákona škola umožňuje v případech stanovených právními předpisy. Zákonným zástupcům poskytujeme potřebné informace o podmínkách, průběhu i ověřování očekávaných výsledků učení dítěte. Ověření úrovně dosažených výsledků probíhá v termínech stanovených školním řádem.

Podpůrná opatření a jazyková podpora

*Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami poskytujeme podpůrná opatření podle jejich individuálních potřeb a doporučení školského poradenského zařízení. Vycházíme z části ŠVP věnované **individualizaci vzdělávání**, kde jsou popsány principy diferencované nabídky, respektování tempa dítěte a spolupráce s odborníky. U dětí nadaných podporujeme rozvoj jejich potenciálu prostřednictvím obohacující vzdělávací nabídky, větší míry samostatnosti a náročnějších úkolů.*

*Dětem-cizincům v povinném předškolním vzdělávání poskytujeme jazykovou podporu v souladu s platnými právními předpisy. Podpora je organizována v rozsahu **jedné hodiny týdně**, která je rozdělena do dvou až tří kratších bloků, aby byla pro děti přirozená, srozumitelná a účinná. Jazyková podpora je zaměřena na porozumění běžné komunikaci, rozvoj slovní zásoby a zapojení dítěte do života třídy.*

Bezpečnost a ochrana zdraví

Bezpečnost a ochranu zdraví dětí zajišťujeme průběžně po celý den. Pedagogičtí pracovníci vykonávají dohled nad dětmi, pravidelně kontrolují prostředí, vybavení a pomůcky a dbají na dodržování stanovených pravidel. Vstup třetích osob do budovy školy je organizován tak, aby byla zajištěna bezpečnost dětí i ochrana jejich soukromí; konkrétní podmínky upravuje školní řád.
Dbáme na to, aby byly děti vedeny k bezpečnému chování ve třídě, na zahradě i při pobytu mimo areál školy. Vzdělávací činnosti realizujeme ve vnitřním i venkovním prostředí, přičemž pobyt venku využíváme nejen ke spontánní hře, ale i k promyšlené vzdělávací nabídce.
Spojování tříd je maximálně omezeno, aby byl zachován pocit jistoty, přehlednosti a bezpečí pro všechny děti.

3.4 Organizace dne

Časový režim mateřské školy je orientační a vychází z potřeb dětí, aktuální situace ve třídě i z průběhu vzdělávacího dne. Při jeho naplňování respektujeme individuální tempo dětí, jejich zájmy, únavu i momentální naladění. Denní řád je proto pružný a může být operativně upravován podle vzniklých podnětů, počasí, organizačních možností i vzdělávací nabídky.

Čas	**Činnost**
6:00 - 8:00	Příchod dětí, spontánní hra, individuální činnosti
8:00 - 8:30	Ranní kruh, přivítání, řízená činnost
8:30 - 9:00	Hygiena, svačina
9:00 - 11:15	Řízené vzdělávací aktivity, pobyt venku
11:15 - 12:00	Hygiena, oběd
12:00 - 14:00	Odpočinek, klidové činnosti
14:00 - 14:30	Svačina
14:30 - 16:00	Odpolední aktivity, zakládání dokumentů do portfólií, individuální diagnostika, volná hra, odchod dětí

*V průběhu dne převažují **spontánní činnosti, hra a nepřímo řízené aktivity** nad činnostmi řízenými. Dětem je ponechán dostatek prostoru pro vlastní volbu, samostatné rozhodování, kooperaci i dokončování započatých her a činností. Řízené vzdělávací činnosti vycházejí z aktuálních potřeb, zájmů a situací, které den přináší, a jsou přirozeně propojeny s hrou, prožitkem a praktickými zkušenostmi dětí.*

- ***Ranní příchod a spontánní hra*** *probíhají od 6:00 do 8:00, kdy mají děti prostor pro klidné přivítání, individuální komunikaci s učitelkou a volnou hru.*
- ***Ranní kruh*** *slouží k přivítání, společnému sdílení, motivačnímu naladění a případnému zařazení krátké řízené činnosti.*
- ***Řízené i nepřímo řízené činnosti*** *jsou zařazovány průběžně podle situace, bez pevně vymezeného času pro jednotlivé typy aktivit.*
- ***Pobyt venku*** *je realizován denně, zpravidla v dopoledním bloku, a využívá se nejen ke spontánním aktivitám, ale i k promyšlené vzdělávací nabídce.*

Pobyt venku *je nedílnou součástí denního programu a probíhá denně přibližně dvě hodiny, podle počasí a aktuálních podmínek. Využíváme k němu školní zahradu i okolní prostředí, a to jak ke spontánnímu pohybu a hře, tak k řízeným či nepřímo řízeným vzdělávacím činnostem. Pobyt venku zařazujeme s ohledem na bezpečnost dětí, kvalitu ovzduší, roční období i jejich aktuální potřeby.*
Po obědě je každodenně zařazen ***odpočinek a relaxační klidový režim****, který respektuje individuální potřeby dětí. Děti, které neusínají, nejsou nuceny ke spánku; mají možnost věnovat se tichým individuálním činnostem, prohlížení knih, klidné hře nebo odpočinku na lehátku. Tím je zachován potřebný prostor pro regeneraci, současně však i pro respektování rozdílné potřeby spánku jednotlivých dětí.*

- ***Odpočinek po obědě*** *probíhá v klidném prostředí s důrazem na psychohygienu dětí.*
- *Dětem s nižší potřebou spánku je nabídnut* ***klidový program*** *odpovídající jejich věku a momentálním možnostem.*
- *Po odpočinku následují odpolední činnosti, volná hra a individuální práce s dětmi podle jejich zájmu a potřeb.*

Povinné předškolní vzdělávání: *Pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky zajišťujeme cílenou přípravu na vstup do ZŠ v souladu s RVP PV.*

3.5 Životospráva

Dětem poskytujeme zdravou plnohodnotnou a vyváženou stravu *dle příslušných předpisů. Strava je připravována předepsanými technologiemi přípravy pokrmů a nápojů.*
Děti nikdy nenutíme do jídla, ale řídíme se heslem programu Cepík (akreditovaný MŠMT): „Každé jídlo, které máme, aspoň trochu ochutnáme." Děti si samostatně nalévají polévku ze společné mísy uprostřed stolu. Tím si korigují množství. Přílohy jídel paní kuchařka nechává suché, děti se svobodně rozhodnou, zda chtějí jíst samostatně či dohromady s hlavním jídlem. Pro druhé jídlo si chodí samostatně, mohou se s paní kuchařkou dohodnout na menších změnách (chci x nechci posypat sýrem; chci x nechci kyselou okurku apod.)

Stravování a kultura stolování

- *Vedeme děti k* ***samostatnosti při stolování*** *a k přiměřené sebeobsluze podle jejich věku a možností.*

- *Podporujeme **kulturu stolování**, společenský rozměr jídla, ohleduplnost k ostatním a dodržování základních pravidel slušného chování u stolu.*
- *Děti jsou vedeny k tomu, aby si postupně osvojovaly správné návyky při jídle, používaly příbor a uklízely po sobě s přiměřenou pomocí dospělého.*
- *Učitelky i provozní pracovnice vytvářejí při stravování klidnou a příjemnou atmosféru, která podporuje chuť k jídlu i pozitivní vztah ke společnému stolování.*

Pitný režim je dětem volně přístupný v průběhu celého dne. Děti se mohou samostatně obsloužit a vybrat si mezi mírně slazeným čajem či ovocnou šťávou a čistou vodou.

- *Děti jsou **průběžně motivovány k pravidelnému pití** během dne, a to přirozeným připomínáním ze strany pedagogů i vlastním příkladem dospělých.*
- *Dbáme na to, aby měly děti k dispozici pití po celý den a aby si vytvářely zdravý návyk pít podle potřeby, nikoli až při pocitu žízně.*
- *V rámci logopedické prevence využíváme i vhodné pomůcky, které podporují správné pití a současně rozvíjejí oromotoriku.*

Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány stanovené intervaly. Je zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne.

Hygiena a sebeobsluha

*V běžném denním režimu vedeme děti k **samostatnosti při hygieně, oblékání a úklidu osobních věcí**. Děti si postupně osvojují správné hygienické návyky, samostatně používají toaletu, myjí si ruce před jídlem i po něm a s přiměřenou podporou dospělého se oblékají a svlékají podle aktuální potřeby.*

- *Učitelky děti citlivě podporují, aby si samy zkoušely zvládat běžné úkony, a podle potřeby jim poskytují jen nezbytnou pomoc.*
- *Ve třídách jsou dětem dostupné pomůcky a prostředí je uspořádáno tak, aby podporovalo jejich **samostatné rozhodování a sebeobsluhu**.*
- *V logopedické i běžných třídách je kladen důraz na rozvoj jemné motoriky, koordinace a postupné zvládání úkonů spojených s oblékáním, hygienou i stolováním.*

Děti jsou každý den dostatečně dlouho venku, s přihlédnutím k aktuálnímu počasí a kvalitě ovzduší, přičemž nejvíce využíváme vlastní zahradu. V případě nepříznivého počasí spolupracujeme se ZŠ Východní, kde máme jednou v týdnu možnost využít jejich tělocvičnu.

Pobyt venku a pohyb

Pobyt venku je součástí každodenního režimu a probíhá pravidelně v maximální možné míře. Využíváme vlastní rozlehlé zahrady obou pracovišť, které poskytují dostatek prostoru pro spontánní pohyb, hru, pozorování přírody i cílené pohybové činnosti.

- *Děti mají možnost volného pohybu venku i ve třídě a jsou podněcovány k přirozené pohybové aktivitě během celého dne.*

- *Zařazujeme pohybové hry, cvičení, pobyt na zahradě i využití dalších prostor podle aktuálních podmínek a potřeb dětí.*
- *V případě nepříznivého počasí využíváme i vnitřní prostory budovy na Poštovní ulici a pořádáme pohybová cvičení i v šatnách,suterénní chodbě a na schodištích.*

V denním programu je respektován a individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, do spánku děti nenutíme. Děti s menší potřebou spánku se z organizačních a psychohygienických důvodů ukládají s ostatními na lůžka, později jim je však nabídnuta aktivita přiměřená jejich věku, zájmům či potřebám individuálního rozvoje.
Nejstarší děti si samostatně svlékají povlečení z postýlky.
Učitelky se samy chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.6 Věcné podmínky

Vnitřní prostředí obou pracovišť je uspořádáno tak, aby dětem umožňovalo volný pohyb, samostatnou orientaci a rozmanité typy činností v průběhu celého dne. Třídy jsou uspořádány tak, aby podporovaly hru, tvořivost, komunikaci, pohyb i klidové aktivity. Děti mají k dispozici otevřeně uložené hračky, pomůcky a materiály, k nimž mohou podle domluvených pravidel samostatně přistupovat a po použití je vracet na své místo.
Hračky, pomůcky a materiály jsou vybírány tak, aby odpovídaly věku, potřebám a zájmům dětí a současně podporovaly naplňování cílů vzdělávání. Ve třídách jsou zastoupeny zejména ***konstruktivní pomůcky***, ***přírodní materiály***, *didaktické hry, knihy, obrazový materiál, hudební nástroje, výtvarné potřeby a pomůcky pro pohybové, smyslové i experimentální činnosti. Využívány jsou také prostředky podporující logopedickou prevenci, rozvoj předmatematických představ, grafomotoriky a digitální gramotnosti.*
Materiály jsou dětem dostupné, přehledně uspořádané a označené fotografiemi či piktogramy, aby se v prostředí dobře orientovaly a mohly se samostatně rozhodovat o své činnosti. Pro používání jednotlivých pomůcek jsou stanovena jasná pravidla, která děti vedou k ohleduplnosti, bezpečnosti a odpovědnosti.
Vybavení tříd je průběžně doplňováno a obměňováno podle potřeb dětí, aktuálních témat i finančních možností školy. Při výběru pomůcek dbáme na pestrost, účelnost a přiměřenost podnětů, aby prostředí nebylo přehlcené, ale podněcovalo dětskou zvídavost, fantazii, experimentování i samostatnost. Na vnitřní výzdobě školy a drobných úpravách prostředí se podílejí také děti, jejich výtvarné práce jsou přístupné rodičům i dalším členům rodin.
Součástí věcných podmínek je také kvalitní venkovní zázemí obou pracovišť. Školní zahrady jsou prostorné, zelené a umožňují dětem rozmanité pohybové, poznávací i tvořivé činnosti v průběhu celého roku. Využívány jsou pro spontánní hru, řízené pohybové aktivity, pozorování přírody, environmentální vzdělávání i sezónní činnosti.

- *Na zahradě jsou k dispozici herní prvky a přírodní zákoutí podporující pohyb, rovnováhu, obratnost i fantazijní hru.*
- *Děti využívají pískoviště, průlezky, houpačky a další vybavení, které rozvíjí hrubou motoriku a kooperaci.*
- *Vzrostlé stromy a travnaté plochy vytvářejí příjemné prostředí pro pobyt venku v různých ročních obdobích.*
- *Zahrada slouží také k pozorování změn v přírodě, k práci s přírodními materiály a k jednoduchým badatelským činnostem.*
- *V zadních částech zahrady jsou realizovány sportovní a vzdělávací aktivity, které rozšiřují možnosti pobytu dětí venku.*

Budova MŠ Slovíčko je třípodlažní. Obě třídy jsou situovány do dvou nadzemních pater a v současnosti vybaveny novým nábytkem, který vyhovuje potřebám dětí svou velikostí a zejména přehledností zde umístěných volně dostupných hraček a pomůcek. Na vnitřní výzdobě školy a drobných venkovních úpravách zahrady se aktivně podílí i děti, jejich výtvarné práce jsou přístupné rodičům a dalším členům rodin.

Na rozlehlé zahradě je dětmi využívána zejména přední část, která je zařízena herním vybavením z přírodních materiálů (pískoviště, pohyblivý chodník, pružinové i závěsné houpačky, kolotoč…). Zadní část zahrady prozatím není plně využita, ale protože se zde nachází rovný terén, pořádají se tu sportovní aktivity a venkovní vzdělávací pořady.

Ve spolupráci se zřizovatelem a zahradní architektkou Ing. Janou Horovou byl vypracován architektonický návrh revitalizace celé zahrady v duchu environmentálních zájmů společnosti při výchově a vzdělávání nejmenších dětí. Jeho realizace v současné době závizí na počtu dětí vstupujících do mateřských škol v celém Varnsdorfu. Tento počet má momentálně klesající tendenci, takže jsme ve stádiu před rozhodnutím, zda budovu dále jako MŠ využívat.

Budova MŠ Seifertova je přízemní, stavěná pro účely mateřské školy. Je v ní umístěna jedna menší a jedna větší třída. Vybavení nábytkem vyhovuje potřebám dětí, které mají potřebné hračky na dosah. V plánu je i jeho postupná výměna.

Školní zahrada je dostatečně prostorná, s řadou herních prvků, dvěma pískovišti. Její součástí jsou i vzrostlé stromy, které v letních měsících přinášejí příznivé osvěžení.

Tělocvičné nářadí a zdravotně hygienická zařízení jsou v obou budovách uzpůsobena potřebám a počtu dětí a jsou pravidelně kontrolována příslušnými kontrolními orgány. Vybavení hračkami, pomůckami a materiály je průběžně obměňováno a doplňováno podle finančních možností školy a díky sponzorským příspěvkům ze strany rodičů.

4. Charakteristika vzdělávacího programu

4.1 Zaměření programu

Dlouhodobá tradice péče o děti s vadami řeči a prostorové možnosti zahrady předurčují celkové zaměření této školy na:

- ***komplexní logopedickou intervenci**,*
- ***podporu pohybové aktivity dětí**,*
- ***prohlubování přirozeného dětského zájmu o přírodu**.*

*Toto zaměření se promítá do každodenního vzdělávacího procesu prostřednictvím přirozeného učení v běžných situacích, hry, prožitkových, situačních a kooperativních činností, které dětem umožňují rozvíjet se po stránce **sociální, emocionální, kognitivní i fyzické**.*

Vzdělávací záměr školy

Naším cílem je vytvářet podnětné, bezpečné a vstřícné prostředí, ve kterém se každé dítě cítí přijímané, respektované a podporované podle svých možností a potřeb. V souladu s principy inkluzivního a individualizovaného vzdělávání rozvíjíme jedinečnost každého dítěte a vyrovnáváme jeho vzdělávací šance.

Specifické zaměření školy

*Výrazným specifikem školy je **komplexní logopedická péče**, která je systematicky propojena s běžným vzdělávacím programem. Současně škola cíleně rozvíjí **pohybové dovednosti** a **environmentální citlivost** dětí prostřednictvím pobytu venku, práce na zahradě, pozorování přírody a tematicky zaměřených činností.*

- *logopedická prevence a individuální i skupinová práce s řečí,*
- *pohybové hry, zdravotně zaměřené činnosti a pobyt venku,*
- *badatelské, experimentální a přírodovědné aktivity,*
- *kooperativní učení a formativní hodnocení,*
- *citlivý přístup k dětem s různými vzdělávacími potřebami.*

Škola tak naplňuje záměr předškolního vzdělávání v souladu s RVP PV 2025: podporuje rozvoj osobnosti dítěte v celé její šíři, respektuje jeho individualitu a vytváří podmínky pro to, aby každé dítě mohlo postupovat vlastním tempem, s radostí, jistotou a pocitem úspěchu.

4.2 Projekty a akce

Projektové učení v naší mateřské škole

***Projekty a akce** jsou v naší mateřské škole přirozenou součástí vzdělávání a navazují na každodenní práci ve třídách. Dlouhodobě využíváme **projektové vyučování**, které dětem umožňuje učit se v souvislostech, v prožitku a v činnostech, jež vycházejí z jejich zájmu i aktuální situace*

ve třídě. Projekty propojují všechny vzdělávací oblasti a podporují rozvoj ***komunikačních, osobnostních, sociálních, pracovní i kognitivních kompetencí****.*
V rámci projektů děti přirozeně rozvíjejí ***schopnost domluvit se, spolupracovat, vyjadřovat vlastní nápady, naslouchat druhým a hledat řešení****. Zároveň si osvojují dovednosti potřebné pro každodenní život, například třídění informací, pozorování, porovnávání, vyvozování souvislostí nebo práci s jednoduchými technologiemi, jako jsou* ***Bee-boti*** *a první kroky v programování.*

Celoroční projekty a tematické programy

Naše škola pravidelně realizuje celoroční projekty, které dávají vzdělávání hlubší smysl a dětem umožňují vracet se k tématu opakovaně v různých souvislostech. Každý projekt je přizpůsoben věku dětí, jejich potřebám i aktuálním podnětům ze života školy. Z realizovaných projektů vybíráme:

- ***Putování přírodou*** *– projekt podporuje vztah dětí k přírodě, pozorování změn v okolí, pohyb venku i vnímání souvislostí mezi člověkem a prostředím.*
- ***Ze Slovíčka ke knížce*** *– projekt rozvíjí zájem o knihy, předčtenářskou gramotnost, vyjadřování, porozumění příběhu a schopnost sdílet vlastní prožitky.*
- ***Tajemství bylinek*** *– děti poznávají rostliny všemi smysly, učí se pečovat o přírodní materiál, vnímat jeho užitek a pojmenovávat své zkušenosti.*
- ***Rok stromů na Jeřabince*** *– projekt pro školní rok 2026/2027 podpoří badatelské činnosti, vztah k místu, pozorování proměn stromů v průběhu roku a ekologické myšlení.*
- ***Cestování časem ve Slovíčku*** *– projekt pro školní rok 2026/2027 nabídne dětem poznávání minulosti, tradic, rodinných příběhů a srovnávání života dříve a dnes.*

Poslední da jmenované projetky jsou již v zásadě plně realizovány podle modelu požadovaného novým RVP PV 2025. Tyto projekty směřují k tomu, aby dítě nebylo pouze příjemcem hotových informací, ale stávalo se ***aktivním účastníkem učení****. Děti se učí plánovat, domlouvat se na postupu, dokončovat činnost a hodnotit vlastní pokrok formou přiměřeného sebehodnocení.*

Pravidelné akce a společné prožitky

Součástí programu jsou také pravidelné školní akce, které posilují vztahy mezi dětmi, pedagogy a rodiči a současně obohacují vzdělávání o autentické situace. Vycházíme z tradic školy i z potřeb konkrétní dětské skupiny.

- ***vánoční setkávání*** *– rozvíjí sounáležitost, kulturní povědomí, schopnost vystupovat před druhými a prožívat společné chvíle;*
- ***rukodělné tvoření*** *– podporuje jemnou motoriku, tvořivost, trpělivost a radost z dokončené práce;*
- ***podzimní brigády s rodiči*** *– v dětech podporuje sounáležitos a zodpovědnost za nejbližší okolí;*

- ***předškoláčká setkání s Buben a Skořicí*** – *pravidelná cílená příprava předškoláků ve Slovíčku i Jeřabince podporuje školní zralost, soustředění, komunikační dovednosti a schopnost pracovat podle zadání*
- ***loučení se školkou*** - *děti se pomyslně rozloučí s nejstaršími kamarády a prožijí poslední den s přítomností rodičů, prožijí netradiční hry a zábavné úkoly.*

*Tyto akce nejsou samoúčelné, ale vytvářejí prostor pro **prožitkové a situační učení**. Děti při nich přirozeně rozvíjejí kompetence k učení, komunikaci, řešení problémů i sociální a kulturní kompetence. Zároveň se učí v bezpečném prostředí vystoupit před skupinou, respektovat pravidla a přijímat odlišné role ve skupině.*

Spolupráce s rodiči a komunitou

*Do projektů a akcí zapojujeme rodiče jako **partnery školy**. Mohou se účastnit společných setkání, tvořivých dílen i slavnostních akcí a přinášet vlastní podněty, zkušenosti a nápady. Tím se posiluje důvěra mezi školou a rodinou a dítě zažívá propojení školního a rodinného prostředí.*

V rámci projektů využíváme také širší místní kontext. Děti se setkávají s tradicemi a tématy, která souvisejí s životem ve městě a jeho okolí, a škola tak přirozeně navazuje vztahy s místní komunitou. Projekty propojují školu s běžným životem dětí a pomáhají jim chápat, že učení má smysl pro každodenní situace.

*Projekty a akce jsou tedy v naší mateřské škole prostředkem k tomu, aby se děti učily **v souvislostech, v pohybu, v dialogu a v prožitku**. Podporují jejich samostatnost, zvídavost, spolupráci i pozitivní vztah k učení, a současně přispívají k otevřenému a partnerskému propojení školy, rodiny a místního prostředí.*

4.3 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence v našem pojetí

*V souladu s RVP PV 2025 chápeme klíčové kompetence jako **dlouhodobě se rozvíjející základ osobnostního růstu dítěte**, který podporujeme v každodenních situacích, při hře, pohybu, komunikaci i společném objevování světa. V naší mateřské škole je rozvíjíme přirozeně, bez porovnávání dětí mezi sebou, s respektem k jejich tempu, potřebám a aktuálním možnostem.*

- ***Kompetence k učení** podporujeme tím, že děti vedeme k pozorování, kladení otázek, zkoušení vlastních postupů a radosti z objevování. Opíráme se o prožitkové a situační učení, využíváme projektové celky jako **Rok stromů** nebo **Tajemství bylinek** a děti průběžně vedeme k tomu, aby si uvědomovaly, co už umí a co se ještě učí.*
- ***Kompetence komunikační** rozvíjíme systematicky s ohledem na profil školy a vlastní logopedickou podporu. V běžném dni využíváme komunitní kruhy, rozhovory, práci s knihou, řízené i spontánní situace k rozšiřování slovní zásoby, k naslouchání i ke srozumitelnému*

vyjadřování, správný mluvní vzor učitelek; u dětí s narušenou komunikační schopností uplatňujeme cílenou individuální podporu.

- ***Kompetence k řešení problémů** posilujeme v situacích, kdy děti hledají různé cesty k cíli, domlouvají se ve skupině, ověřují si své nápady a zkoušejí, co funguje. K tomu využíváme badatelské činnosti, experimenty, konstrukční hry i práci s Bee-boty, při níž děti přirozeně plánují postup, předvídají výsledek a vyhodnocují chybu jako součást učení.*
- ***Kompetence osobnostní a sociální** rozvíjíme v atmosféře blízkosti, důvěry a partnerské komunikace, která je pro naši školu typická. Děti vedeme k ohleduplnosti, spolupráci, sebeobsluze, respektu k pravidlům i k vyjadřování vlastních potřeb, přičemž využíváme věkově smíšené třídy, společné hry a kooperativní učení.*
- ***Kompetence k podnikavosti a pracovní** podporujeme tím, že děti vedeme k samostatnosti, dokončování činností, pečlivosti a odpovědnosti za vlastní práci i společný výsledek. Využíváme praktické činnosti, tvoření, péči o prostředí školy, práci s přírodninami i jednoduché pracovní postupy v rámci projektů a každodenních situací.*
- ***Kompetence k občanství a udržitelnosti** rozvíjíme především prostřednictvím vztahu k místu, přírodě a společnému soužití. Děti vedeme k vnímání pravidel, k ohleduplnosti, k péči o živé prostředí a k základnímu porozumění tomu, že jejich jednání má dopad na druhé i na okolní svět; významnou oporou jsou pobyty venku, školní zahrady a environmentálně zaměřené projekty.*
- ***Kompetence kulturní** podporujeme seznamováním dětí s knihou, příběhem, tradicemi, hudbou, výtvarným projevem i místní kulturou. Navazujeme na pravidelné školní akce, společná setkávání s rodiči. Plně se tomuto tématu věnujeme v integrovaném bloku **Branou do světa lidí**, v němž děti poznávají tradice, profese, umění i způsoby lidského soužití.*
- ***Kompetence digitální** rozvíjíme přiměřeně věku dítěte a s důrazem na smysluplné využití technologií. Děti se seznamují s jednoduchými digitálními pomůckami, zejména s **Bee-boty**, a učí se základní orientaci v technickém prostředí, spolupráci při řešení úkolů a bezpečnému, přirozenému zacházení s technologiemi.*

Základní gramotnosti

Současně cíleně rozvíjíme také dvě základní gramotnosti, které se v předškolním věku zakládají především prostřednictvím hry, prožitku a praktického užití v běžných situacích.

- ***Čtenářská gramotnost** se v naší škole opírá o práci s knihou, příběhem, obrázkem i vlastním vyjadřováním dětí. V každodenních činnostech děti naslouchají, vyprávějí, předvídají děj, vyřizují vzkazy, hledají odpovědi na otázky a učí se sdělit vlastní myšlenku, zážitek nebo názor.*
- ***Matematická gramotnost** rozvíjíme v přirozených situacích při třídění, porovnávání, počítání, orientaci v prostoru, rytmizaci, stavění i při práci s praktickými úkoly. Děti ji uplatňují například při hrách s přírodninami, při plánování postupů, při práci s Bee-boty i v běžných*

denních činnostech, kde se učí chápat množství, pořadí a vztahy mezi jevy. Také využíváme prvky Hejného matematiky.

*Rozvoj všech klíčových kompetencí a gramotností chápeme jako **nepřetržitý proces**, který je úzce propojen s pedagogickým diagnostikováním, formativním hodnocením a individualizací vzdělávání. Vytváříme prostředí pohody, smysluplnosti a úspěšného pokroku, aby každé dítě mohlo své kompetence rozvíjet v míře odpovídající jeho možnostem a aby vzdělávání mělo skutečný význam pro jeho další život i učení.*

4.4 Vzdělávací strategie

Základní principy vzdělávacích strategií

*Vzdělávací strategie v naší mateřské škole vycházejí z **přirozeného učení hrou, prožitkem a každodenními situacemi**, které dětem umožňují aktivně poznávat svět, zkoušet vlastní postupy a opírat se o zkušenost. Učitelka je průvodkyní, která vytváří podnětné prostředí, respektuje tempo dítěte, podporuje jeho zvídavost a vede vzdělávání tak, aby děti měly dostatek prostoru pro spontánní činnost, spolupráci i vlastní rozhodování. V praxi se to promítá například do integrovaných bloků **Branou do světa lidí**, **Branou do světa zvířat**, **Branou do světa objevitelů** a **Branou do světa rostlin**, kde děti objevují souvislosti v přímém kontaktu s realitou, na zahradě, při práci s knihou, při pokusech i při pobytu venku.*

*Další vzdělávací strategie cíleně podporují **podnikavost, pracovní dovednosti, občanství, kulturní a digitální kompetence** i obě gramotnosti. Dětem nabízíme možnost plánovat vlastní činnost, dokončovat ji, pracovat s nástroji a materiály, pečovat o prostředí školy a zahrady, účastnit se společných pravidel a vnímat odlišnosti jako přirozenou součást života skupiny. Využíváme také návštěvy kulturních akcí, vlastní výtvarný a hudební projev, práci s fotografií, interaktivními pomůckami a první kroky v programování, které jsou v naší škole přirozeně spojeny s tématy a projekty.*

Uplatnění strategie v praxi školy

*Vzdělávací strategie uplatňujeme **individuálně, skupinově i hromadně**, přičemž vycházíme z pedagogické diagnostiky a z potřeb konkrétní třídy i jednotlivých dětí. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami poskytujeme podpůrná opatření, zejména v oblasti řeči a komunikace, a dětem nadaným nabízíme rozšiřující podněty, náročnější úkoly a prostor pro vlastní iniciativu. Strategii volíme tak, aby každé dítě mohlo být úspěšné — ať už při spontánní hře, v projektových blocích, při práci s portfoliem, nebo při společných činnostech na zahradě a v přírodě.*

- ***Projektové učení** propojuje více kompetencí současně a umožňuje dětem učit se v souvislostech.*
- ***Spontánní hra** zůstává významnou součástí dne a slouží jako přirozený prostor pro učení, komunikaci i socializaci.*

- ***Portfolia a průběžná reflexe*** *pomáhají dětem i učitelkám sledovat pokroky a plánovat další kroky.*
- ***Pobyt venku*** *a práce v zahradě podporují pohyb, objevování, environmentální citlivost i kooperaci.*

4.5 Metody a formy práce

Pro naplnění úkolů vzdělávání v mateřské škole využíváme formy a metody vzdělávání, které jsou vhodné pro děti předškolního věku. Vycházíme z aktuálních potřeb, možností, zájmů a individuálních dispozic dětí, přičemž respektujeme jejich tempo učení, míru samostatnosti i rozdílnou úroveň rozvoje. Převažuje hra jako přirozený způsob učení dítěte předškolního věku a vzdělávací nabídka je variabilní podle situace, složení třídy i aktuálního dění ve třídě.

Metody podle Evy Svobodové

- ***Založené na prožitku****Prostupují celý den. Představují prožitek dítěte z každé situace, plánované i bezděčné. Při plánování prožitkového učení vycházíme ze skutečnosti, že to, co je pro jednoho pozitivní zkušenost, může být pro jiné dítě nepříjemné, a proto nikoho do ničeho nenutíme. Mezi řízené prožitkové metody zařazujeme dramatickou výchovu, společné řešení problému, hru v roli, ale i exkurze, experimenty a návštěvy zajímavých lidí. Řídíme se heslem „Nic není v mysli, co nebylo dříve ve smyslech." (J. J. Rousseau, filozof), to znamená, že raději jdeme do lesa, než si ukazujeme obrázky, krmíme v zimě ptáky, než vyprávíme o soucitu nebo vysejeme semínka, než vysvětlujeme potřebu vody.*
- ***Založené na vzoru****„Jací jsme, takové budou naše děti." (Johann Gottfried Herder, německý spisovatel a filozof)Chápeme svou pedagogickou roli jako roli průvodce dítěte neznámým světem a snažíme se mu být vzorem, příkladem i rádcem. V každodenních situacích děti učíme, jak se chovat k dalším osobám, k věcem i k přírodě.*
- ***Založené na hře****Podporujeme zájem dětí o hru a malé děti učíme hrát si, protože při hře si děti nejen odpočinou a uvolní se, ale zároveň přirozeným způsobem učí. Učitelky nechávají dostatečný prostor pro volnou hru, do hry zbytečně nezasahují (jen v případě nebezpečí úrazu), jsou dětem partnery, facilitátory a iniciátory her. Z našeho pohledu hra nikde není bezúčelná, její „Smysl není ve vítězství, ale ve hře samé." (Jack London, americký autor, novinář a sociální aktivista)*
- ***Založené na manipulaci a experimentu****Vhodnou motivací vedeme děti k získávání znalostí vlastním přičiněním. Učitelky připravují řadu pokusů s přírodninami, vodou, světlem, magnety apod., ponechávají dětem dostatečný čas na samostatnou činnost a vybízejí je k formulování závěrů (co zjistily, co se jim podařilo, šlo by to i jinak?...), učí je soustředit se, záměrně pozorovat i učit se z chyb. „Věda není nic než soubor pokusů, které se povedly." (Paul Valéry, francouzský básník, esejista a filozof)*

- ***Založené na pohybu****Podporujeme pohyb dětí ve všech podobách, protože „Život je pohyb." (Aristoteles) V průběhu dne zařazujeme zdravotně zaměřená cvičení, manipulaci s tělocvičným nářadím, chůzi, běh, skoky, nápodobu postojů, rovnovážná cvičení, skupinové pohybové hry v herně i na zahradě, ale také cvičení ruky při práci s tužkou či drobnými předměty, sebeobslužné dovednosti a správné dýchání.*
- ***Založené na tvoření****V průběhu dne mají děti volně dostupné výtvarné materiály, jako jsou papíry, tužky, pastelky, nůžky, lepidla a na vyžádání obdrží i další. Pravidelně zařazujeme výtvarné aktivity tak, aby si děti osvojily základy různých výtvarných technik, pochopily jednoduché pracovní postupy a seznámily se i s netradičními materiály nebo se naučily využívat odpadové materiály. Dětské práce posíláme na výtvarné soutěže. Větší důraz klademe na prožitek než na konečný výsledek – „Nemiluj to, co je dokonalé, ale zdokonal to, co miluješ." (Erica Bertelegni)*
- ***Založené na fantazii a magičnu****Svět pohádek, mýtů a fantazie k dětem neodmyslitelně patří. Umožňujeme dětem svobodný přístup ke knihám v dětské knihovně, prohlížíme s nimi pohádky, vyprávíme, necháváme děti vyprávět, měnit děj příběhu, vymýšlet nové příhody a zápletky. Samozřejmostí je čtení příběhu učitelkou před spaním, organizujeme návštěvy knihovny ve Varnsdorfu. Iniciujeme dětské hry v roli, necháváme se unést jejich fantazií a podněcujeme jejich potřebu vyprávět. Rozlišujeme lež od dětské fantazie.*

Základní organizační formy vzdělávání

Při vzdělávání uplatňujeme všechny základní organizační formy, které vzájemně propojujeme podle aktuální situace, složení třídy a potřeb dětí. Organizační forma je vždy volena tak, aby podporovala aktivitu dítěte, jeho samostatnost, spolupráci i možnost individuálního rozvoje.

- ***Spontánní hra** – přirozená součást denního programu, v níž dítě samo volí činnost, partnery i způsob hry.*
- ***Řízené činnosti** – činnosti připravované učitelkou, které mohou být nepřímo řízené nebo přímo řízené podle míry vedení a potřeb dětí.*
- ***Skupinová práce** – činnosti založené na spolupráci dětí, společném řešení úkolu a kooperativním učení.*
- ***Individuální činnost** – práce s dítětem podle jeho možností, tempa, zájmu a aktuální potřeby, včetně podpůrných opatření.*
- ***Ranní kruh** – společné setkání dětí a učitelky, které slouží k přivítání, sdílení zážitků, plánování dne, rozvoji komunikace a posilování vztahů ve třídě.*

Uplatňované vzdělávací přístupy

Vzdělávací činnosti realizujeme prostřednictvím prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učení. Vždy vycházíme z přirozených situací, dětské zvídavosti a z konkrétních

zkušeností dětí. Učitelka vystupuje v roli průvodce, který podporuje, povzbuzuje, nabízí možnosti a vytváří bezpečné prostředí pro objevování.

- ***Prožitkové učení** – vychází z přímých zkušeností dítěte a z autentických nebo životu blízkých situací.*
- ***Kooperativní učení** – rozvíjí schopnost spolupracovat, domlouvat se, sdílet a společně hledat řešení.*
- ***Situační učení** – využívá přirozeně vzniklé situace v každodenním životě a pomáhá dětem porozumět světu kolem sebe.*
- ***Sociální učení** – podporuje osvojování sociálních dovedností prostřednictvím nápodoby, identifikace a pozitivního posilování.*

Metody a formy vzdělávání volíme vždy s ohledem na individuální potřeby dětí, jejich aktuální rozpoložení, míru soustředění, zkušenosti i speciální vzdělávací potřeby. U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí s odlišným mateřským jazykem i dětí nadaných uplatňujeme diferencovaný přístup a podpůrná opatření tak, aby se každé dítě mohlo plně zapojit a rozvíjet svůj potenciál.

4.6 Pedagogické diagnostikování

Průběžné sledování a vyhodnocování pokroků dítěte

Učitelé průběžně sledují, zaznamenávají a vyhodnocují individuální pokroky dětí v jejich rozvoji i učení. Pedagogické diagnostikování chápeme jako dlouhodobý, systematický a citlivě vedený proces, který nám umožňuje lépe porozumět potřebám každého dítěte, cíleně plánovat vzdělávací nabídku a vytvářet podmínky pro jeho další rozvoj i úspěšné učení.

Diagnostika není jednorázovým úkonem, ale soustavným sledováním změn, posunů a aktuálních potřeb dítěte. Vycházíme z každodenních situací, her, řízených činností i záměrně připravených aktivit. Získané poznatky využíváme k tomu, aby každé dítě zažívalo přiměřenou podporu, pocit úspěchu a sounáležitosti se skupinou.

Zásady hodnocení

- ***Formativní přístup** – dítěti poskytujeme konkrétní, věcnou, srozumitelnou a podpůrnou zpětnou vazbu, která mu pomáhá v dalším učení.*
- ***Individuální posuzování** – nesrovnáváme děti mezi sebou, ale sledujeme jejich vlastní vývoj, pokroky a osobní posun.*
- ***Podpora sebehodnocení** – děti vedeme k tomu, aby si postupně uvědomovaly, co se jim daří, co už zvládají a v čem potřebují oporu.*
- ***Respekt k dítěti a jeho tempu** – hodnocení probíhá citlivě, bez tlaku na výkon a s důrazem na posilování sebedůvěry.*

- ***Spolupráce všech pedagogů*** *– vyhodnocování výsledků vzdělávání je společnou odpovědností celého týmu a navazuje na vzájemnou předávání informací.*

Diagnostické portfolio dítěte

Základním nástrojem pedagogického diagnostikování je ***diagnostické portfolio dítěte****. Portfolio zakládá třídní učitelka při nástupu dítěte do mateřské školy a průběžně jej doplňuje po celou dobu docházky. Na vedení portfolia spolupracují všichni pedagogové, kteří s dítětem pracují, případně také asistent pedagoga a logopedka. Do portfolia mohou přispívat i zákonní zástupci a samotné dítě.*

Portfolio slouží jako přehledný doklad vývoje dítěte v čase. Zachycuje jeho pokroky, zájmy, silné stránky i oblasti, které vyžadují další podporu. Současně je podkladem pro plánování vzdělávací nabídky, pro komunikaci s rodinou i pro společné vyhodnocování účinnosti pedagogických postupů.

- ***Obsah portfolia:*** *diagnostické škály, výtvarné a pracovní produkty dítěte, pracovní listy, kresby, grafomotorické záznamy, fotografie z činností, poznámky z pozorování, záznamy o pokrocích a další doklady vývoje dítěte.*
- ***Dokumentace pokroků:*** *záznamy zachycují vývoj v oblasti řeči, myšlení, sociálních vztahů, pohybových dovedností, samostatnosti i předškolní připravenosti.*
- ***Průběžná aktualizace:*** *portfolio je doplňováno v průběhu celého školního roku tak, aby zachycovalo vývoj dítěte v čase.*
- ***Spoluúčast dítěte a rodiny:*** *dítě se na tvorbě portfolia podílí prostřednictvím vlastních výtvorů, výběru prací i komentářů; zákonní zástupci mohou portfolio doplňovat o podněty a zážitky z rodinného prostředí.*

Záznamové archy a diagnostické nástroje

Pro systematické sledování vývoje dětí využíváme vlastní záznamové archy zpracované na základě osvědčených metodických materiálů. Záznamy jsou vedeny přehledně, věcně a v souladu s potřebami jednotlivých dětí i třídního kolektivu. Slouží jako opora pro průběžné vyhodnocování rozvoje dítěte a pro následné plánování pedagogické nabídky.

Využíváme zejména tyto nástroje:

- ***vlastní záznamové archy školy*** *– slouží k průběžnému sledování vývoje dítěte v klíčových oblastech vzdělávání,*
- ***metodické diagnostické nástroje*** *– využíváme je podle potřeby k přesnějšímu zachycení vývoje dítěte, zejména v oblasti řeči, grafomotoriky, pozornosti a školní připravenosti,*
- ***průběžné poznámky pedagogů*** *– zaznamenávají významné projevy dítěte při spontánních i řízených činnostech,*
- ***záznamy z konzultací s rodiči*** *– doplňují obraz o dítěti o informace z rodinného prostředí.*

Postup práce s portfoliem krok za krokem

Práce s portfoliem je v naší mateřské škole nastavena jako přehledný a jednotný proces, do kterého vstupují všichni pedagogové. Každé dítě má své portfolio vedené od nástupu do mateřské školy až do odchodu do základní školy.

- ***1. Založení portfolia** – při nástupu dítěte zakládá portfolio třídní učitelka; v dalších etapách jej doplňují ostatní pedagogové, případně asistent pedagoga a logopedka.*
- ***2. Průběžné doplňování** – portfolio obsahuje výtvarné a pracovní produkty, kresby, pracovní listy, fotografie, grafomotorické záznamy, poznámky z pozorování a záznamy o pokrocích.*
- ***3. Záznamové archy** – využíváme vlastní archy školy i metodické diagnostické materiály podle aktuálních potřeb dítěte a skupiny.*
- ***4. Sběr informací** – vycházíme z pozorování, rozhovorů s dětmi, analýzy produktů, společných reflexí i z každodenních situací v průběhu dne.*
- ***5. Zapojení dítěte** – dítě vybírá své práce, komentuje je, porovnává své pokroky a učí se pojmenovat, co se mu daří a co chce dále rozvíjet.*
- ***6. Využití pro plánování** – informace z portfolia slouží k úpravě vzdělávací nabídky, k individualizaci činností a k cílené podpoře oblastí, které dítě potřebuje posílit.*

Metody pedagogického diagnostikování

Při diagnostikování vycházíme z přirozených situací během dne i z cíleně připravených činností. Informace získáváme různými metodami, které se vzájemně doplňují a umožňují nám vytvořit co nejucelenější obraz o dítěti.

- ***Pozorování** – systematicky sledujeme dítě při hře, práci, komunikaci, pohybu i v sociálních situacích.*
- ***Rozhovory s dětmi** – vedeme děti k vyjadřování vlastních názorů, pocitů a zkušeností, podporujeme jejich reflexi učení.*
- ***Analýza produktů dítěte** – sledujeme výtvarné, pracovní a další výstupy, které vypovídají o úrovni dovedností i způsobu myšlení dítěte.*
- ***Společné sdílení v průběhu činností** – využíváme průběžné rozhovory a reflexi během práce i po jejím dokončení.*

Sebehodnocení dítěte

Děti vedeme k tomu, aby se postupně učily hodnotit vlastní činnost a uvědomovaly si své pokroky. Sebehodnocení podporujeme přiměřeně věku a individuálním možnostem dítěte, například prostřednictvím rozhovoru, obrázkových symbolů, jednoduchých otázek nebo společného zhodnocení dokončené činnosti.

Využíváme otázky, které dítě vedou k uvědomění vlastního učení a k pojmenování toho, co se mu daří i co potřebuje procvičit:

- *Co se mi podařilo?*

- *Co mi šlo dobře?*
- *Co bych chtěl/a zkusit příště jinak?*
- *Potřebuji s něčím pomoci?*

Využití získaných informací při plánování

Informace z diagnostického portfolia a dalších záznamů využíváme při každodenním plánování vzdělávací nabídky. Na jejich základě přizpůsobujeme činnosti individuálním potřebám dětí, volíme vhodné podněty a cíleně podporujeme oblasti, ve kterých dítě potřebuje posílit své dovednosti.

- *plánujeme činnosti odpovídající aktuální úrovni dítěte;*
- *vytváříme nabídku různých obtížností a zaměření;*
- *zohledňujeme zájmy, tempo učení a potřeby jednotlivců i celé skupiny;*
- *průběžně vyhodnocujeme účinnost zvolených postupů a upravujeme další pedagogické působení;*
- *využíváme zjištění k cílené podpoře rozvoje řeči, grafomotoriky, sociálních dovedností, pohybových schopností i předškolní připravenosti.*

Diagnostika školní zralosti

U dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky provádíme cílenou pedagogickou diagnostiku školní připravenosti. Sledujeme zejména úroveň sociální zralosti, komunikačních dovedností, pozornosti, grafomotoriky, předmatematických představ a předčtenářských dovedností.

- *zjištění sdílíme se zákonnými zástupci a společně hledáme vhodnou podporu pro další rozvoj dítěte;*
- *v případě potřeby spolupracujeme s SPC Rumburk či PPP Rumburk;*
- *u dětí s odkladem školní docházky nebo s potřebou další podpory plánujeme navazující cílenou péči;*
- *v rámci přípravy na vstup do základní školy spolupracujeme se zákonnými zástupci i s navazující základní školou.*

Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou na začátku roku seznámeni s cíly věkové skupiny jejich dítěte. Tyto cíle jsou zpracovány do jednoduchého přehledného formuláře a slouží rodičům k vytvoření představy o tom, co by jejich dítě mělo rámcově zvládnat. Složí i jako podklad při tzv. diádách, tedy cílenými rozhovory mezi pedagogy a rodiči o pokrocích dítěte.

Výsledky běného diagnostikování sdílíme se zákonnými zástupci průběžně, citlivě a s důrazem na partnerství. Rodiče informujeme o pokrocích dítěte, jeho silných stránkách i oblastech, které si zaslouží další podporu. Diagnostické portfolio slouží jako podklad pro osobní rozhovory s rodiči i pro společné hledání nejvhodnějších postupů při rozvoji dítěte.

Součástí spolupráce jsou pravidelné konzultace, při nichž společně vyhodnocujeme vývoj dítěte, sdílíme jeho portfolio a domlouváme další postup. Rodiče mají možnost do portfolia nahlížet po celý školní rok a po dohodě s učitelkou si jej mohou na přechodnou dobu odnést domů, aby jej mohli doplnit o rodinné zážitky, fotografie či jiné podněty.

- *pravidelně předáváme zpětnou vazbu o pokrocích dítěte;*
- *umožňujeme nahlížení do portfolia a společné sdílení výsledků;*
- *v případě potřeby konzultujeme další postup v oblasti školní připravenosti;*
- *podporujeme aktivní zapojení rodičů do vzdělávacího procesu dítěte;*
- *společně hledáme takové formy podpory, které jsou pro dítě i rodinu srozumitelné, přirozené a účinné.*

4.7 Individualizace vzdělávání

*Východiskem pro individualizaci vzdělávání jsou **zjištění z pedagogického diagnostikování**, která průběžně doplňujeme do diagnostického portfolia každého dítěte. Na jejich základě učitelky plánují nabídku činností tak, aby odpovídala aktuálním možnostem, zájmům i potřebám dětí v obou pracovištích školy. Děti se na plánování přirozeně podílejí.*

*Individualizace se v naší mateřské škole projevuje také tím, že dětem nabízíme **široké spektrum činností různé obtížnosti** a zaměření, aby si každé dítě mohlo vybrat podle své aktuální potřeby a míry zkušenosti. Využíváme otevřenou nabídku pomůcek a činnosti, které lze rozvíjet podle zájmu dětí do větší hloubky nebo naopak zjednodušit pro děti, které potřebují více podpory. Při práci respektujeme, že některé děti potřebují delší čas na rozběh hry, jiné rychleji přecházejí k náročnějším úkolům, a tomu přizpůsobujeme tempo i způsob vedení.*

- ***plánování s dětmi** – společně volíme témata, hledáme otázky a navrhujeme, čím se budeme zabývat;*
- ***nabídka různorodých činností** – děti si vybírají z výtvarných, pohybových, řečových, badatelských i konstruktivních aktivit;*
- ***dostupnost materiálů** – pomůcky jsou dětem volně přístupné a přehledně uspořádané, aby mohly samostatně tvořit a objevovat;*
- ***flexibilní tempo** – dítě má dostatek času činnost dokončit, vrátit se k ní nebo ji rozvinout jiným směrem;*
- ***respekt k individuálnímu rytmu dne** – průběh vzdělávání se přizpůsobuje aktuální situaci ve třídě i potřebám jednotlivců.*

Vzdělávací nabídka je promyšleně připravována tak, aby děti mohly být co nejvíce aktivní.

Podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

*U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vycházíme z doporučení **PPP a SPC** a nastavujeme podpůrná opatření tak, aby byla skutečně funkční v každodenním provozu třídy. Ve škole úzce*

*spolupracujeme s **asistenty pedagoga**, kteří pomáhají s organizací činností, s podporou porozumění, s udržením pozornosti i s praktickým zvládáním vzdělávacích situací. V logopedické třídě je cílená práce s řečí podpořena stálou asistentkou a odborným vedením školní logopedky; v běžných třídách se podpora přizpůsobuje aktuálním potřebám konkrétního dítěte.*

*Součástí individualizace je tvorba **plánů podpory**, které vycházejí z diagnostiky, doporučení odborníků a z pozorování dítěte v běžných situacích. Plány podpory průběžně upravujeme podle toho, jak dítě reaguje na zvolená opatření, a **vyhodnocujeme je zpravidla v pravidelných intervalech během školního roku**, případně dříve, pokud se potřeby dítěte změní. U dětí, které mají doporučení školského poradenského zařízení, zpracováváme také **individuální vzdělávací plán**, jenž konkretizuje cíle, metody, organizační úpravy i způsob spolupráce všech zúčastněných.*

- *úprava zadání a zjednodušení nebo naopak rozšíření úkolu podle možností dítěte;*
- *vizuální opora, názorné pomůcky a srozumitelné kroky při zadávání činností;*
- *častější individuální podpora v průběhu hry i řízené činnosti;*
- *spolupráce učitelky, asistenta pedagoga a logopedky při sjednocování postupů;*
- *průběžné sledování pokroků a úprava podpory podle aktuálního vývoje dítěte.*

U dětí s narušenou komunikační schopností využíváme každodenní přirozené situace i cílené jazykové podněty, které navazují na práci školní logopedky. V případě potřeby zařazujeme individuální nebo skupinovou podporu, která je propojena s běžným děním ve třídě, aby dítě zažívalo úspěch a mohlo své dovednosti uplatňovat v přirozeném prostředí. Při spolupráci s odborníky z PPP, SPC a dalších navazujících služeb dbáme na to, aby opatření byla srozumitelná pro pedagogy i rodinu a aby dítě dostávalo jednotnou podporu napříč prostředími.

Děti nadané jako součást individualizace

*Nadání u dětí rozpoznáváme především na základě dlouhodobého pozorování, diagnostiky a sledování toho, jak dítě pracuje s informacemi, řeší problémy, komunikuje a jak rychle a samostatně se orientuje v nabídce činností. U těchto dětí obsah vzdělávání **obohacujeme**, rozšiřujeme a nabízíme jim náročnější úlohy, které podporují jejich zvídavost, vytrvalost i schopnost přemýšlet v souvislostech. V běžném provozu jim dáváme prostor pro samostatné objevování, tvořivost a sdílení postupů s ostatními dětmi.*

- *rozšiřování témat o další souvislosti a vlastní dětské otázky;*
- *nabídka náročnějších úkolů, experimentů a problémových situací;*
- *zapojování do **mentorských rolí**, kdy dítě přirozeně pomáhá mladším nebo méně zkušeným vrstevníkům;*
- *podpora prezentace vlastních nápadů, postupů a zjištění před skupinou;*
- *citlivé vedení k tomu, aby nadané dítě rozvíjelo nejen výkon, ale i spolupráci a respekt k ostatním.*

*Individualizace vzdělávání je v naší mateřské škole postavena na **respektu k dítěti, pružné organizaci dne a promyšlené pedagogické práci**. Učitelky průběžně vyhodnocují, co dítě*

potřebuje, a tomu přizpůsobují nabídku činností, míru podpory i způsob hodnocení. Díky tomu může každé dítě postupovat vlastním tempem, zažívat úspěch a rozvíjet se v prostředí, které je bezpečné, podnětné a otevřené jeho individuálním možnostem.

4.8 Návaznost předškolního a základního vzdělávání

Podpora přechodu dítěte do základní školy

*Přechod dítěte do základní školy vnímáme jako **plynulé navázání na dosavadní zkušenosti dítěte**, nikoli jako náhlou změnu požadavků. V předškolním vzdělávání proto systematicky rozvíjíme zvídavost, schopnost dokončit činnost, samostatně se rozhodovat, vyjadřovat své potřeby a domlouvat se s vrstevníky. Děti vedeme k tomu, aby si uměly poradit v běžných situacích, orientovaly se v denním režimu a přijímaly změny s důvěrou a bez zbytečného stresu.*

*V praxi to podporujeme zejména prostřednictvím **věkově smíšených tříd**, kde mladší děti přirozeně sledují starší a starší děti si upevňují odpovědnost, ohleduplnost i schopnost pomoci druhému. Předškoláci se účastní cílených setkání s maskoty **Bubem** ve Slovíčku a **Skořicí** v Jeřabince, kde plní úkoly vycházející z očekávaných výsledků učení a učí se vytrvalosti, soustředění i spolupráci.*

- ***samostatnost** při oblékání, hygieně, stolování a úklidu pomůcek,*
- ***komunikační jistota** v ranním kruhu, při řešení sporů i při vyjadřování přání,*
- ***respekt k pravidlům** společného soužití ve třídě i na zahradě,*
- ***schopnost dokončit úkol** a vyhodnotit, co se podařilo a co je třeba zkusit jinak.*

Spolupráce se základní školou

*Na přechod do základního vzdělávání děti připravujeme také prostřednictvím **spolupráce se Základní školou Východní a Základní školou nám. E. Beneše**. Děti mají možnost poznávat školní prostředí postupně a v bezpečné atmosféře, aby pro ně vstup do první třídy nebyl spojen s nejistotou, ale s očekáváním a přirozenou zvědavostí. Využíváme především návštěvy školy, společná setkání a sdílení zkušeností mezi pedagogy mateřské a základní školy.*

Součástí spolupráce bývá:

- ***návštěva budovy základní školy** a seznámení s prostředím, které děti čeká,*
- ***návštěva budoucí učitelky 1. třídy v MŠ** a její seznámení s konkrétními dětmi, které půjdou do její ZŠ, přímo v procesu učení*
- ***předávání zákonných informací** o potřebách dětí, zejména u dětí s logopedickou podporou nebo s přiznanými podpůrnými opatřeními,*
- ***návaznost v rozvoji kompetencí**, aby dítě po nástupu do školy mohlo využít to, co si v mateřské škole osvojilo.*

*Vzhledem k našemu zaměření na **řeč a komunikaci** je pro nás důležitá i návaznost podpory u dětí s narušenou komunikační schopností. Proto spolupracujeme tak, aby dítě po vstupu do školy nepřišlo o dosavadní oporu a mohlo dál rozvíjet své schopnosti v souladu se svými možnostmi.*

Informování rodičů o připravenosti dítěte

*Rodiče průběžně informujeme o tom, jak dítě postupuje v oblasti samostatnosti, komunikace, sociálních dovedností i pracovního soustředění. Využíváme k tomu **každodenní osobní komunikaci**, konzultace nad diagnostickým portfoliem i společné rozhovory při diádiách, kde se rodiče setkávají s pedagogy a logopedkou. Na základě těchto podkladů společně pojmenováváme silné stránky dítěte i oblasti, ve kterých ještě potřebuje podporu.*

U předškoláků sledujeme zejména to, zda dítě:

- *projevuje **zájem o učení a objevování**,*
- *dokáže se domluvit s dětmi i dospělými,*
- *zvládá běžné sebeobslužné situace,*
- *umí vyjádřit, co potřebuje, co mu vyhovuje nebo co je mu nepříjemné,*
- *přijímá jednoduchá pravidla a umí se podle nich orientovat.*

Před zápisem do ZŠ organizujeme hravé setkání Rodičů předškoláků, předškoláků a pedagogů. Děti samostatně plní úkoly spojené s připraveostí do ZŠ, rodiče održí záznamové archy a pokyny, čeho si mají všímat. Jejich poznámky pak rodině poslouží jako doklad silných i slabších stránek jejich dítěte. Na základě těchto zjištění se rodiče doptávají na potřebné informace o pokrocích dítěte na společných diádách.

Očekávaná připravenost dítěte na vstup do školy

*Na konci předškolního vzdělávání usilujeme o to, aby dítě vstupovalo do školy jako **zvídavé, samostatné a sociálně jisté**. Nemusí umět číst ani psát, ale má být připravené učit se novým věcem, pracovat s podporou učitele a postupně přijímat roli žáka. V našem prostředí k tomu přispívá každodenní pobyt v menším, bezpečném a partnersky laděném kolektivu, kde dítě dostává prostor k vlastnímu tempu i ke spoluzodpovědnosti.*

Dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání:

1. ***projevuje zájem o učení**, ptá se, zkoumá a chce věci pochopit,*
2. ***poradí si v běžných situacích** v režimu dne i při kontaktu s vrstevníky,*
3. *má osvojené **základní sebeobslužné návyky**,*
4. ***vyjadřuje své potřeby**, přání i nesouhlas přiměřeným způsobem,*
5. ***domluví se s ostatními** a umí spolupracovat,*
6. ***dodržuje základní společenská pravidla** a chová se ohleduplně k druhým,*
7. *přijímá změny, nové prostředí a nové požadavky s odpovídající mírou jistoty.*

Takto pojatá návaznost předškolního a základního vzdělávání je pro naši mateřskou školu přirozenou součástí každodenní práce a vychází z respektu k dítěti, jeho tempu i možnostem.

Cílem není výkon, ale ***dobrý start do dalšího vzdělávání*** *a pocit, že dítě do školy vstupuje vybavené zkušeností, důvěrou a chutí učit se dál.*

5. Vzdělávací obsah

5.1 Práce s integrovanými bloky ve třídě

Zjišťování zájmů, potřeb a podnětů dětí

*Práce s integrovanými bloky ve třídě vychází z **průběžného sledování zájmů, potřeb a aktuálního naladění dětí**. Učitelky je zjišťují zejména při ranním kruhu, při spontánní hře, během rozhovorů v průběhu dne i při společných situačních činnostech. Využívají také **brainstorming**, jednoduché **KWL tabulky** a cílené pozorování dětí při hře, pohybu, práci s pomůckami i při komunikaci ve skupině. Vzhledem k zaměření školy na řeč, vztahy a pohyb se v tématech často opíráme o to, co děti právě řeší, co je zajímá v rodině, v přírodě nebo v běžném životě třídy.*

- ***ranní kruh** jako prostor pro sdílení zážitků, otázek a návrhů témat,*
- ***pozorování dětí** při hře, komunikaci a kooperaci,*
- ***brainstorming** nad obrázky, předměty, příběhem nebo prožitkem,*
- ***KWL tabulky** pro zachycení toho, co děti vědí, co je zajímá, co se chtějí dozvědět a zda se to naučily či si dovednost osvojily,*
- ***náměty dětí** z běžných situací, pobytu venku, projektových dnů i rodinných zkušeností.*

Tvorba třídního tématu z obecného integrovaného bloku

*Obecný integrovaný blok učitelky vždy převádějí do **konkrétního třídního tématu nebo projektu**, který odpovídá věku dětí, jejich zkušenostem i aktuálnímu dění ve třídě. Z jednoho bloku tak může vzniknout několik různě zaměřených témat, ke kterým se děti vracejí v kratších i delších časových úsecích. Například v bloku **Branou do světa lidí** může ve třídě vzniknout téma „Naše rodina a domov", „Povolání kolem nás" nebo „Co dělá paní kuchařka a proč je důležitá". V bloku **Branou do světa zvířat** děti často rozvíjejí téma „Zvířata v zimě", „Jak pečujeme o domácí mazlíčky" nebo „Lesní zvířata kolem nás".*

Plánování, dokumentace a průběžná reflexe

*Při plánování učitelky využívají **pavučiny, myšlenkové mapy, jednoduché týdenní plány a záznamy z pozorování**. Tyto pomůcky jim pomáhají propojit vzdělávací nabídku tak, aby zahrnovala pohybové, jazykové, poznávací, výtvarné, hudební i kooperativní činnosti. Plán je vždy otevřený změnám podle toho, jak děti na téma reagují, co je zaujme a kam se přirozeně posouvá jejich zájem.*

- ***pavučiny a myšlenkové mapy** pro rozvinutí tématu do dílčích činností,*
- ***týdenní plán** jako přehled hlavních záměrů a nabídky činností,*
- ***třídní kniha** pro průběžný záznam realizovaných aktivit,*
- ***nástěnky ve třídě** pro sdílení témat, výstupů a dění s dětmi i rodiči,*
- ***diagnostická portfolia** a **fotodokumentace** jako podklad pro sledování pokroků dětí.*

*Součástí práce s integrovanými bloky je také **pravidelná reflexe s dětmi**. Učitelky se dětí ptají, co se jim podařilo, co je bavilo, co bylo obtížné a co by chtěly příště zkusit jinak. K tomu využívají rozhovor v kruhu, společné prohlížení fotografií, výrobků a pracovních výsledků, případně jednoduché sebehodnocení dítěte odpovídající jeho věku. Tím děti postupně vedeme k tomu, aby dokázaly pojmenovat vlastní pokrok, vyjádřit spokojenost s činností i navrhnout další krok.*
Do plánování jsou děti zapojovány přirozeně a průběžně: navrhují náměty, vybírají si činnosti, doplňují otázky k tématu a přinášejí vlastní zkušenosti. Učitelky jejich podněty respektují a podle možností je začleňují do vzdělávací nabídky, aby integrované bloky zůstávaly živé, srozumitelné a skutečně vycházely ze života třídy.

5.2 Uspořádání vzdělávacího obsahu

Základní uspořádání

*Vzdělávací obsah je v naší mateřské škole uspořádán do **flexibilně pojatých integrovaných bloků**, které propojují všechny čtyři vzdělávací oblasti a vycházejí ze života, zkušeností i aktuálních zájmů dětí. Bloky nejsou řazeny chronologicky, ale mohou se **realizovat souběžně, vracet se k nim v průběhu roku** a rozvíjet je podle toho, co děti právě prožívají a objevují. V praxi to odpovídá našemu způsobu práce, kdy učitelky reagují na dění ve třídě, na pobyt venku i na podněty z rodinného a místního prostředí.*

Práce s tématy ve třídě

*Konkrétní témata vznikají až na úrovni třídy, kde je učitelky společně s dětmi dotvářejí podle jejich otázek, her, rozhovorů a spontánních situací. Tento způsob podporuje **situační učení**, zapojení dětí do plánování i přirozené propojení řeči, vztahů, pohybu a poznávání světa. Vycházíme přitom z průběžného sledování zájmů dětí, například při ranním kruhu, spontánní hře nebo při práci s pomůckami a v terénu na školní zahradě.*

- ***Společná témata** se mohou rozvíjet v obou budovách školy podle věku a potřeb dětí.*
- ***Jednotlivé bloky** na sebe nemusí časově navazovat, ale mohou se prolínat a doplňovat.*
- ***Učení vychází z prožitku**, pozorování, rozhovoru, pohybu, experimentu i praktické činnosti.*

Integrované bloky školy

*Vzdělávací obsah je rozpracován do těchto obecných integrovaných bloků: **Branou do světa lidí**, **Branou do světa zvířat**, **Branou do světa objevitelů**, **Branou do světa fantazie** a **Branou do světa rostlin**. Každý z nich vytváří rámec pro plánování témat, která učitelky konkretizují podle aktuální situace ve třídě, a zároveň umožňuje cíleně sledovat a rozvíjet očekávané výsledky učení ve všech oblastech předškolního vzdělávání.*

5.3 Branou do světa lidí

Charakteristika bloku

Integrovaný blok „Branou do světa lidí" se zaměřuje na seznamování dětí s různými aspekty lidského života, práce, tvořivosti a předávání zkušeností napříč časem. Vychází z dětem blízkých situací a přirozeně propojuje poznávání historie, profesí, řemesel, umění a kultury s každodenním životem v rodině, mateřské škole, obci a širším společenském kontextu. Děti si vytvářejí základní povědomí o rozmanitosti lidské činnosti, jejím významu a tradicích, a uvědomují si, že každé povolání, dovednost či kulturní projev přispívá k fungování společnosti.

Blok podporuje rozvoj komunikačních dovedností, sociálního cítění, tvořivosti a praktické zručnosti. V souladu se zaměřením mateřské školy na logopedickou intervenci, pohyb a vztah k přírodě poskytuje dostatečné příležitosti k rozšiřování slovní zásoby, k dramatickým, hudebním, výtvarným a pohybovým činnostem, a k poznávání skutečných profesí, tradičních řemesel a kulturních hodnot. Děti se učí vnímat práci dospělých, spolupracovat, respektovat pravidla, vyjadřovat vlastní nápady a objevovat, že lidská činnost má své místo, smysl a odpovědnost vůči druhým a okolnímu světu.

Navrhovaná témata

- ***Jak lidé žili dříve*** *— poznávání minulosti v rodině, obci a okolním prostředí.*
- ***Povolání kolem nás*** *— práce dospělých, jejich nástroje, význam a přínos pro společnost.*
- ***Řemesla a jejich stopy*** *— tradiční i současná řemesla, materiály, výrobky a pracovní postupy.*
- ***V divadle, galerii a muzeu*** *— setkání s uměním, kulturními institucemi a pravidly chování.*
- ***Hudba, tanec a slovo*** *— rozvoj vnímání kultury prostřednictvím písní, rytmu, pohybového a řečového projevu.*
- ***Co vytvořily lidské ruce*** *— výrobky, stavby, technické prostředky a jejich užitek v běžném životě.*
- ***Tradice v rodině a v obci*** *— svátky, zvyky, oslavy a mezigenerační předávání zkušeností.*
- ***Pomáháme si navzájem*** *— spolupráce, role ve skupině, respekt a ohleduplnost v lidském soužití.*
- ***Jak vzniká výrobek*** *— od nápadu přes práci až po hotový výsledek, včetně péče o nástroje a materiály.*
- ***Umění všude kolem nás*** *— výtvarné, hudební, dramatické a literární podněty z každodenního života.*

Dítě a jeho tělo

- ***DJT-PHJ-000-PV1-004*** *— Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.*
- ***DJT-PHJ-000-PV1-005*** *— Zvládá základy grafomotoriky.*
- ***DJT-PHJ-000-PV1-006*** *— Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.*
- ***DJT-PHJ-000-PV1-008*** *— Vyhledává příležitosti k pohybu.*

- **DJT-PZI-000-PV1-002** — Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- **DJT-PZI-000-PV1-003** — Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.

Dítě a jeho psychika

- **DJP-MOP-000-PV1-002** — Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
- **DJP-MOP-000-PV1-005** — Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- **DJP-MOP-000-PV1-008** — Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
- **DJP-SAE-000-PV1-002** — Orientuje se v základních emocích a pocitech.
- **DJP-SAE-000-PV1-005** — Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.
- **DJP-SAE-000-PV1-006** — Vyrovná se s neúspěchem.

Dítě, ten druhý a společnost

- **DDS-ASO-000-PV1-002** — Začlení se do skupiny.
- **DDS-ASO-000-PV1-003** — Přijímá různé sociální role.
- **DDS-ASO-000-PV1-005** — Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- **DDS-SLK-000-PV1-002** — Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- **DDS-ZEH-000-PV1-001** — Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- **DDS-ZEH-000-PV1-003** — Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.

Dítě a svět

- **DAS-BCH-000-PV1-001** — Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- **DAS-BCH-000-PV1-003** — Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
- **DAS-PSP-000-PV1-001** — Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- **DAS-PSP-000-PV1-005** — Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
- **DAS-ZPO-000-PV1-002** — Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- **DAS-ZPO-000-PV1-004** — Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.

5.4 Branou do světa zvířat

Charakteristika bloku

Jak název napovídá, v tomto bloku budeme zkoumat faunu. Děti se prostřednictvím přímého pozorování a prožitkového učení seznamují s rozmanitostí živočišné říše, životem zvířat v různých prostředích a jejich potřebami. Učí se vnímat zvířata jako součást přírody, respektovat všechny formy života a uvědomovat si vlastní odpovědnost za péči o živé organismy a životní prostředí.

Děti poznávají zvířata v jejich přirozeném prostředí, pozorují jejich vzhled, způsob pohybu, potravu a způsob života. Porovnávají domácí, volně žijící, lesní, vodní a exotická zvířata. Zaměřují se také na změny v životě zvířat v průběhu roku, zejména na přípravu na zimu, přezimování a pomoc zvířatům v zimním období.

Součástí bloku je rozvoj pohybových, smyslových, řečových, předmatematických, výtvarných, hudebních a sociálních dovedností. Děti získávají informace z knih, encyklopedií, obrázků, zvukových nahrávek a přiměřeně také z digitálních zdrojů.

Navrhovaná témata

- ***Lesní zvířátka*** *- seznámení s různými druhy zvířat žijících v lesním prostředí; pozorování jejich zvyklostí a chování; vytváření lesních ekosystémů.*
- ***Kdo se připravuje na zimu?*** *- strategie zvířat k přežití v zimě; aktivity jako vytváření krmítek a sbírání potravin pro zvířata.*
- ***U krmítka*** *- pozorování ptáků a dalších zvířat navštěvujících krmítka; učení se o druzích ptáků; výroba krmítek.*
- ***Jak pomáháme zvířatům*** *- aktivity zaměřené na ochranu zvířat; sběr odpadků; vytváření záchranných stanic pro zraněná zvířata.*
- ***Kamarádi ze dvorku*** *- seznámení s domácími zvířaty; jejich potřebami a zvyky; návštěva farmy; péče o domácí zvířata.*
- ***Domácí mazlíčci*** *- učení o potřebách a péči o domácí mazlíčky; sdílení příběhů a fotografií.*
- ***Život kolem vody*** *- objevování zvířat žijících v a kolem vody; učení o ekosystému vody; pozorování vodních živočichů.*
- ***Výlet do ZOO*** *- plánování a realizace výletu do zoologické zahrady; pozorování zvířat; učení o biodiverzitě.*
- ***V broučkově*** *- zaměření na hmyz a drobná zvířata; pozorování v přírodě; vytváření hmyzáků z přírodních materiálů.*
- ***Kdo létá, kdo běhá, kdo plave?*** *- rozlišování mezi zvířaty podle způsobu pohybu; pohybové hry; tvoření zvířecích postav.*

Dítě a jeho tělo

- ***DJT-FZD-000-PV1-001*** *— Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.*
- ***DJT-OZD-000-PV1-002*** *— Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.*

Dítě a jeho psychika

- ***DJP-JAR-000-PV1-002*** *— Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.*
- ***DJP-MOP-000-PV1-005*** *— Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.*
- ***DJP-PDO-000-PV1-004*** *— Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.*

Dítě, ten druhý a společnost

- ***DDS-ASO-000-PV1-001*** *— Poradí si v nové situaci.*
- ***DDS-ASO-000-PV1-005*** *— Navazuje a udržuje dětská přátelství.*
- ***DDS-ZEH-000-PV1-003*** *— Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.*
- ***DDS-ZKV-000-PV1-004*** *— Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.*

Dítě a svět

- ***DAS-PSP-000-PV1-002*** *— Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.*
- ***DAS-ZPO-000-PV1-005*** *— Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.*
- ***DAS-ZPO-000-PV1-006*** *— Respektuje různé formy života.*

5.5 Branou do světa objevitelů

Charakteristika bloku

Blok přirozeně navazuje na dětskou zvídavost a potřebu poznávat svět vlastní zkušeností. Děti se prostřednictvím pozorování, pokusů, experimentování, praktických činností a společného hledání odpovědí seznamují s vlastnostmi okolního prostředí, přírodními jevy, materiály, předměty a jednoduchými principy fungování věcí. Své objevy pojmenovávají, sdílejí s ostatními, naslouchají jejich nápadům a společně hledají odpovědi. Učí se přijímat, že ne každý pokus musí dopadnout podle očekávání a že chyba může být příležitostí k dalšímu hledání.

Navrhovaná témata

Následující témata jsou inspirací. Jejich výběr a konkrétní podoba vychází z aktuálního zájmu dětí, situací vznikajících v prostředí mateřské školy, ročního období a možností školy.

- ***Vodní dobrodružství*** *– zkoumání co plave, co se potopí, co se rozpustí, co voda dokáže*
- ***Kouzla se světlem a stínem*** *– hry na téma světlo, tma, stín, průsvitnost a odraz*
- ***Co umí magnet?*** *– pokusy na přitahování, odpuzování a hledání magnetických předmětů*
- ***Led, sníh a voda*** *– pozorování pokusy s proměnami vody, tepla a chladu*
- ***Barevná laboratoř*** *– míchání barev, rozpouštění a proměny*
- ***Zvuky kolem nás*** *– hledání zdrojů zvuku, vibrace a rytmus*
- ***Co se stane, když…?*** *– jednoduché pokusy a předvídání výsledků*
- ***Malí stavitelé*** *– konstrukce, stabilita, rovnováha a hledání řešení*
- ***Od suroviny k výrobku*** *– rukodělné práce s materiály dřevo, papír, textil, sklo, kov a další materiály*
- ***Síla pohybu*** *– kutálení, klouzání, padání, foukání a uvádění předmětů do pohybu*

Dítě a jeho tělo

- ***DJT-FZD-000-PV1-001*** *— Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.*
- ***DJT-OZD-000-PV1-002*** *— Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.*
- ***DJT-PHJ-000-PV1-007*** *— Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.*
- ***DJT-TSB-000-PV1-003*** *— Rozlišuje pomocí všech smyslů.*

Dítě a jeho psychika

- ***DJP-JAR-000-PV1-001*** *— Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.*
- ***DJP-JAR-000-PV1-007*** *— Vypráví jednoduchý děj.*
- ***DJP-MOP-000-PV1-005*** *— Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.*
- ***DJP-MOP-000-PV1-006*** *— Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.*
- ***DJP-MOP-000-PV1-008*** *— Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.*
- ***DJP-MOP-000-PV1-009*** *— Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.*
- ***DJP-PDO-000-PV1-004*** *— Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.*
- ***DJP-PFT-000-PV1-001*** *— Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.*
- ***DJP-SAE-000-PV1-004*** *— Navazuje a rozvíjí citové vazby.*

Dítě, ten druhý a společnost

- ***DDS-ASO-000-PV1-001*** *— Poradí si v nové situaci.*
- ***DDS-SLK-000-PV1-001*** *— Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.*
- ***DDS-SLK-000-PV1-003*** *— Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.*
- ***DDS-ZEH-000-PV1-003*** *— Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.*
- ***DDS-ZEH-000-PV1-004*** *— Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.*
- ***DDS-ZKV-000-PV1-002*** *— Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.*
- ***DDS-ZKV-000-PV1-003*** *— Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.*

Dítě a svět

- ***DAS-BCH-000-PV1-002*** *— Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.*
- ***DAS-BCH-000-PV1-004*** *— Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.*
- ***DAS-PSP-000-PV1-005*** *— Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.*
- ***DAS-ZPO-000-PV1-004*** *— Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.*
- ***DAS-ZPO-000-PV1-005*** *— Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.*

5.6 Branou do světa rostlin

Charakteristika bloku

Cílem bloku je seznámit děti s fascinujícím světem flóry, která nás obklopuje. Po celý školní rok se děti budou seznamovat s přirozeným cyklem čtyř ročních období , se změnami v přírodě, spojenými se změnou ročních období. Blok nabízí dětem prostor pro aktivní objevování, pozorování, zkoumání a pochopení zákonitosti živé přírody prostřednictvím situačního, prožitkového a badatelského učení, prostřednictvím smyslového vnímání skrze hmatové hry s kůrou, větvičkami či semínky, ochutnávky plodů a poznávání bylinek podle vůně. Děti budou prostřednictvím smyslového vnímání, experimentů a pobytů venku objevovat, jak rostliny rostou, mění se v průběhu roku a jaký mají význam pro člověka a planetu. Blok také podporuje rozvoj různých dovednosti u děti - výtvarných, hudebních, smyslových, řečových, pohybových, předmatematických.

Navrhovaná témata:

- ***Ovoce a zelenina na poli a v zahradě*** *- rozlišovat ovoce a zeleninu, poznat polní, zahradní plodiny*
- ***Rostlina kolem nás*** *- rozlišovat druhy rostlin: květiny, tráva, stromy, keře, jejích význam*
- ***Co nám roste na zahradě*** *- zkoumat ovocné stromy a keře, poznávat podle listů a plodů*
- ***Vůně jehličnanů*** *- zkoumat vlastnosti jehličnanů, poznávat podle šišek, vzhledu, délky jehličí*
- ***Odkud se berou rostliny*** *- sledovat růst rostliny od semínka*
- ***Hádanky ze zahradního truhlíku*** *- sledovat podmínky pro růst rostlin*
- ***Rostliny během celého roku*** *- porovnávat stav rostliny během různých ročních období*

- ***Rozkvetlá louka*** - *pozorovat kvetoucí stromy a květiny, pochopit důležitost hmyzu pro opylování rostlin*
- ***Pěstujeme bylinky*** - *seznámení s léčivými účinky běžných rostlin, rozvíjení čichu a hmatu*
- ***Jaké rostliny potkáme na dovolené*** - *seznámení s cizokrajnými rostlinami*

Dítě a jeho tělo

DJT-FZD-000-PV1-001 - *Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.*

DJT-OZD-000-PV1-002 - *Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.*

Dítě a jeho psychika

DJP-JAR-000-PV1-002 - *Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.*

DJP-MOP-000-PV1-005 - *Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.*

DJP-PDO-000-PV1-004 - *Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.*

Dítě, ten druhý a společnost

DDS-ASO-000-PV1-001 - *Poradí si v nové situaci.*

DDS-ZEH-000-PV1-003 - *Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.*

DDS-ZKV-000-PV1-004 - *Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.*

DDS-ASO-000-PV1-005 - *Navazuje a udržuje dětská přátelství.*

Dítě a svět

DAS-PSP-000-PV1-002 - *Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.*

DAS-ZPO-000-PV1-005 - *Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.*

DAS-ZPO-000-PV1-006 - *Respektuje různé formy života.*

5.7 Branou do světa fantazie

Charakteristika bloku

Integrovaný blok "Branou do světa fantazie" se zaměřuje na rozvoj dětské kreativity, fantazie a představivosti. Děti mají možnost objevovat různé fantastické světy, prožívat dobrodružství a učit se spolupráci. Tento blok podporuje komunikační dovednosti a emocionální rozvoj prostřednictvím pohádkových motivů a příběhů. Aktivity jako dramatické hry, výtvarné činnosti a pohybové aktivity posilují sebevědomí a samostatnost dětí. Důraz je kladen na propojování fantazie s reálným světem, což napomáhá porozumění okolí a rozvoji kritického myšlení.

Navrhovaná témata

- ***Pohádkové království*** *- prozkoumávání různých pohádkových postav a jejich příběhů, vytváření vlastních pohádek.*
- ***Začarovaný les*** *- objevování tajemství lesa, setkání s mytickými bytostmi, příběhy o přírodě.*
- ***Svět skřítků, víl a kouzelníků*** *- fantazijní postavy, jejich kouzla a dobrodružství, výtvarné ztvárnění.*
- ***Draci a bájné bytosti –*** *příběhy o dracích, jejich vlastnosti, výtvarné a dramatické ztvárnění.*
- ***Cesta do vesmíru*** *- objevování planet, hvězd a vesmírných dobrodružství, kreativní aktivity s tématem vesmíru.*
- ***Cestujeme časem*** *- historické postavy, události a jejich význam, dramatizace historických příběhů.*
- ***Já jako hrdina*** *- rozvoj sebevědomí, hrdinské příběhy, vytváření vlastních hrdinských postav.*
- ***Kouzla barev a tvarů*** *- experimentování s barvami a tvary, výtvarné techniky a hry.*
- ***Putování za pokladem*** *- dobrodružství a hledání pokladu, týmová spolupráce, rozvoj orientačních dovedností.*
- ***Kouzelná zvířata a jejich příběhy*** *- příběhy o zvířatech s magickými schopnostmi, výtvarná ztvárnění zvířat.*
- ***Hrdinové z různých kultur*** *- poznávání různých kultur a jejich hrdinů, respekt k různorodosti.*
- ***Fantastické krajiny a jejich obyvatelé*** *- vytváření imaginárních krajinných scén, rozvoj představivosti a kreativního myšlení.*
- ***Svět snů a představ*** *- prozkoumávání snů, fantazie a jejich význam, dramatizace snových situací.*

Dítě a jeho tělo

- ***DJT-PHJ-000-PV1-001*** *— Zvládá základní pohybové dovednosti.*
- ***DJT-PHJ-000-PV1-006*** *— Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.*

Dítě a jeho psychika

- ***DJP-JAR-000-PV1-007*** *— Vypráví jednoduchý děj.*
- ***DJP-PDO-000-PV1-004*** *— Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.*
- ***DJP-PFT-000-PV1-001*** *— Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.*

Dítě, ten druhý a společnost

- ***DDS-ASO-000-PV1-005*** *— Navazuje a udržuje dětská přátelství.*
- ***DDS-ZEH-000-PV1-003*** *— Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.*
- ***DDS-ZKV-000-PV1-002*** *— Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.*

Dítě a svět

- ***DAS-BCH-000-PV1-001*** *— Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.*
- ***DAS-BCH-000-PV1-002*** *— Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.*
- ***DAS-PSP-000-PV1-004*** *— Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.*
- ***DAS-ZPO-000-PV1-003*** *— Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.*

• 6. Plán autoevaluace

6.1 Cíle autoevaluace

Cíle autoevaluace *vycházejí z aktuálního stavu školy a zaměřují se na to, jak se daří naplňovat naši vizi malé, otevřené a partnerské mateřské školy s důrazem na řeč, vztahy a pohyb. Sledujeme zejména, zda se nám daří vytvářet podmínky pro bezpečné a podnětné vzdělávání ve dvou odlišných pracovištích, která spojuje společný přístup k dětem i rodinám.*

- ***Zjistit, jak se daří zapojovat děti do plánování vzdělávacích činností*** *a zda nabídka vychází z jejich aktuálních zájmů, potřeb a podnětů z běžného dne, například při práci s integrovanými bloky* ***Branou do světa lidí***, ***Branou do světa zvířat*** *či* ***Branou do světa objevitelů***.
- ***Vyhodnotit kvalitu spolupráce s rodiči*** *a míru otevřené partnerské komunikace, která je pro naši školu typická, včetně využívání každodenních rozhovorů, diád, konzultací a společných akcí školy.*
- ***Posoudit účinnost individualizace a podpory dětí s různými vzdělávacími potřebami****, zejména v oblasti řeči a komunikace, a ověřit, zda diagnostické portfolio, logopedická péče a spolupráce s asistenty skutečně podporují pokroky jednotlivých dětí.*
- ***Zhodnotit využívání vnitřního i venkovního prostředí školy*** *pro pohyb, hru, objevování a pobyt v přírodě, a ověřit, zda zahrady obou pracovišť, třídy i organizační uspořádání dne podporují zdravý a přirozený rozvoj dětí.*

Součástí cílů autoevaluace je také ověřovat, zda se škole daří udržovat ***laskavé klima, srozumitelnou organizaci a kvalitní pedagogickou práci****, které odpovídají potřebám dětí i rodin a vytvářejí dobré podmínky pro další rozvoj školy.*

6.2 Oblasti autoevaluace

Autoevaluace je zaměřena na:

- ***Podmínky vzdělávání*** *- prostory, vybavení, organizace*
- ***Průběh vzdělávání*** *- vzdělávací strategie, metody, klima, individualizace*
- ***Výsledky vzdělávání*** *- pokroky dětí, naplňování OVU, spokojenost rodičů*
- ***Klima školy*** *- vztahy uvnitř organizace, vedení MŠ*

6.3 Kritéria autoevaluace

Vyhodnocování naplňování cílů školy

Funkčnost a srozumitelnost ŠVP *poznáme podle toho, že všichni pedagogové umějí podle něj plánovat a následně vyhodnocovat práci ve třídě; za úspěch považujeme, pokud je ŠVP využíván*

*při každodenním plánování v obou pracovištích a alespoň 1× ročně jej všichni pedagogové společně ověří v praxi. **Naplňování vize školy** sledujeme podle toho, zda je ve třídách patrná otevřená komunikace, partnerský přístup k dětem i rodičům a důraz na řeč, vztahy a pohyb; jako měřitelné kritérium stanovujeme, že 80 % rodičů v dotazníku potvrdí důvěru v komunikaci školy a že ve všech třídách proběhne během roku alespoň 1 společná aktivita s rodiči.*

- ***Aktuálnost podmínek** vyhodnocujeme podle toho, zda jsou prostory, organizace dne a materiální zázemí v souladu s potřebami dětí; kritériem je minimálně 2× ročně písemné zhodnocení podmínek na obou pracovištích s návrhem konkrétních úprav.*
- ***Vzdělávací strategie a individualizace** považujeme za funkční tehdy, když učitelky cíleně vycházejí z aktuálních zájmů dětí a z diagnostiky; ukazatelem je, že ve všech třídách vznikne nejméně 1× měsíčně nabídka činností podněcená dětmi a každé dítě má průběžně doložený posun v diagnostickém portfoliu.*
- ***Pedagogické diagnostikování** hodnotíme podle úplnosti a využitelnosti záznamů; za splněné považujeme, pokud má každé dítě aktualizované portfolio a rodiče obdrží zpětnou vazbu o pokrocích minimálně 2× ročně, včetně návaznosti na společné diády.*

Hodnocení vzdělávacího obsahu a výsledků

***Aktuálnost vzdělávacího obsahu** sledujeme podle toho, zda integrované bloky skutečně vycházejí ze života dětí a podporují naplňování očekávaných výstupů; kritériem je průběžné vyhodnocení všech bloků, včetně **Branou do světa lidí**, **Branou do světa zvířat**, **Branou do světa objevitelů**, **Branou do světa rostlin** a **Branou do světa fantazie**, alespoň 2× ročně. **Výsledky vzdělávání** posuzujeme podle pokroků dětí v řeči, samostatnosti, spolupráci a pohybu; úspěchem je, pokud u většiny dětí dochází k prokazatelnému posunu v portfoliu a pokud alespoň 90 % rodičů hodnotí individuální podporu dítěte jako přínosnou.*

6.4 Metody a nástroje

Metody sběru dat

*Autoevaluaci provádí ředitelka ve spolupráci s pedagogickým týmem, asistentkami i dalšími zaměstnanci školy a výsledky průběžně ověřuje také ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí. Využíváme především **pozorování** (včetně hospitačních archů a případných videozáznamů z činností, například při práci s Bee-boty, v logopedické třídě nebo při projektových setkáních s Bubem a Skořicí), **analýzu dokumentů** (diagnostická portfolia, třídní knihy, fotodokumentaci a záznamy z projektů), **rozhovory** s učitelkami, dětmi i rodiči a **dotazníky** pro rodiče a pedagogy.*

- ***Pozorování** sleduje průběh vzdělávání, klima ve třídách a míru zapojení dětí do činností v obou pracovištích školy.*

- ***Analýza portfolií*** *a třídních záznamů ověřuje pokroky dětí, zejména v oblasti řeči, vztahů, samostatnosti a pohybových dovedností.*
- ***Rozhovory a dotazníky*** *slouží ke zjišťování spokojenosti rodičů a k získání zpětné vazby k partnerské komunikaci školy.*

Sebehodnocení a externí opora

Součástí autoevaluace je také ***sebehodnocení pedagogů*** *prostřednictvím profesních pohovorů a profesních portfolií, které navazují na vlastní profesní rozvoj učitelek. Výsledky vnitřního hodnocení porovnáváme s* ***externím hodnocením ČŠI*** *a s kritérii kvalitní školy, aby bylo možné přesněji pojmenovat silné stránky i oblasti k dalšímu zlepšení.*

- ***Sebehodnocení*** *se vztahuje zejména k individualizaci, kooperativnímu učení, projektovému učení, diagnotsice, formativnímu hodncení, logopedické podpoře a práci ve věkově smíšených třídách.*
- ***Externí hodnocení*** *využíváme jako oporu při vyhodnocování souladu praxe s požadavky na kvalitní předškolní vzdělávání.*

Vazba na oblasti a cíle autoevaluace

Jednotlivé nástroje přiřazujeme k oblastem autoevaluace podle toho, co zjišťujeme: ***podmínky vzdělávání*** *ověřujeme zejména pozorováním prostředí a analýzou dokumentace,* ***průběh vzdělávání*** *sledujeme hospitacemi, rozhovory a sebehodnocením a* ***výsledky vzdělávání*** *hodnotíme prostřednictvím portfolií, diagnostických záznamů a zpětné vazby od rodičů. Tím získáváme podklady pro průběžné zlepšování práce školy v souladu s její orientací na řeč, vztahy a pohyb.*

6.5 Harmonogram a odpovědnosti

Plán vlastního hodnocení školy

Oblasti autoevaluace	Metody a techniky	Časový plán	Odpovědné osoby
Soulad ŠVP s RVP PV	Porovnávání textů obou dokumentů	Po změně RVP PV	Ředitelka
	Sledování legislativních změn	Průběžně	Ředitelka
	Pozorování změn uvnitř MŠ	Červen	Ředitelka
Plnění cílů ŠVP	Kontroly zápisů v třídních knihách	1 za dva měsíce	Ředitelka, zástupkyně

			ředitelky
	Hodnocení akcí pořádaných školou	*Hned po akci, souhrnně v červenci*	*Ředitelka, učitelky, asistentky*
	Fotodokumentace	*průběžně při vřazování do portfólia dítěte*	*Ředitelka, učitelky, asistentky*
	Portfolia	*2x ročně – leden, červen*	*Ředitelka, učitelky*
Vyhodnocování pokroků dítěte	*Diagnostika*	*Průběžně, souhrně jednou za pololetí vyhodnotit*	*Ředitelka, učitelky*
	Nahrávky řeči dětí s NKS	*3x ročně – září, leden, červen*	*Logopedky*
	Vyhodnocování podmínek vzdělávání		
	Inventura majetku	*leden*	*Ředitelka, hospodářka*
Věcné podmínky	*Inventura operativní evidence*	*leden*	*Ředitelka*
	Dotazník, porady	*Červenec*	*Ředitelka*
	Pedagogické rady	*Dle plánu pedag. rad*	*Ředitelka*
Psychosociální podmínky	*Hospitační návštěvy ve třídách*	*2x ročně – září – říjen* *duben – květen*	*Ředitelka*
Organizace	*Hospitační návštěvy ve třídách*	*2x ročně – září – říjen* *duben – květen*	*Ředitelka*
Životospráva	*Sledování spotřebního koše*	*průběžně*	*Hospodářka, kuchařka*
Personální a pedagogické zajištění	*Sebereflexe*	*červen*	*Ředitelka, učitelky, asistentky*
	Hospitace	*Říjen - listopad* *Duben - květen*	*Ředitelka*

	Vzájemné náslechy	*Říjen - listopad* *Duben - květen*	*Ředitelka, učitelky*
	Vyhodnocení plánu DVPP	*červenec*	*Ředitelka*
	Dotazník		
Spoluúčast rodičů	*Anketa*	*červen*	*Ředitelka, učitelky*
	Volná výpověď		
	Vyhodnocení plánu spolupráce	*červenec*	*Ředitelka*
Vzdělávání dětí s SVP	*Hospitace*	*Říjen - listopad* *Duben - květen*	*Ředitelka*
	Spolupráce s SPC	*Červenec*	*Ředitelka*
Řízení MŠ	*Dotazník pro personál*	*Červen 1 za 3 roky*	*Zástupkyně*
	Dotazník kvality učitelského sboru	*Červen 1 za 3 roky*	*Ředitelka*

S výsledky autoevaluace jsou seznamováni všichni aktéři — pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci a zřizovatel.